

Žlahten cvet na našem polju

BREDA PAHOR

V dobi, ki kot absolutno merilo uspešnosti postavlja logiko števil, je revija pevskih zborov Primorska poje potrditev tega menedžerskega pravila in izjema obenem. Z okrog 140 skupin, kolikor se jih je udeležilo letošnje že 27. izvedbe, se lahko prirediteljem nedvomno pohvali z izredno visokim številom sodelujočih, ce temu pristejemo se dejstvo, da gre za »potujočo« revijo, ki v relativno kratkem časovnem razdobju obrede številne kraje v Furlaniji-Juljski krajini in v Sloveniji, potem se njen naskok v primerjavi z rezultati tovrstnih (in ne samo) pobud v slovenskem kulturnem prostoru še veča.

Vendar ta vsesplosna številčna premoč ni poglavitna odlika Primorske poje. Se zlasti ne, ker gre za netekmovalno prirediteljem, za pobudo torej, ki ni zrasla in se ni razvijala v luci presežanja rekordov. Nastala je iz splošno občutene želje po srečevanju ljudi, ki jim je gojenje slovenske pesmi več kot navaden konjiček. Utrdila se je ob spoznanju, da se morajo slovenski primorski kulturniki z obeh strani meje redno videti, zato da stalno primerjajo in si izmenjajo izkušnje. Razvila se je na osnovi odločenosti Zveze slovenskih kulturnih društev v Italiji in Združenja pevskih zborov Primorske v Sloveniji (in vseh ostalih organizatorjev), da pobudi zagotavljata najvišjo možno kakovostno ravnanje.

Gre za izredno dragocen in žal (se) zelo redek cvet na slovenskem kulturnem polju, za prirediteljem, ki jo vsi primorski Slovenci imajo za svojo. Na njej pojejo vsi zbori Slovencev v Italiji (Primorska poje se v Kanalski dolini zato že prevesi v Koroško), redno se predstavljajo pevski sestavi obširnega primorskega območja v Sloveniji, kot gostje pa nastopajo tudi predstavniki italijanskega zborovskega petja. Gojenje slovenske ljudske in umetne pesmi in zblizevanje med »ljudmi, ki pojejo in dobro mislijo« ostajata med glavnimi vodili prirediteljem, ki se je globoko zasedrila v splošno slovensko zavest v Italiji. Gojimo torej ta žlahtni cvet, ki pa bi se mogoče lahko se bolj razbohotil, ko bi uzil znatnejšo finančno (javno in ne) podporo.

Morilec z vrvjo zadušil mlado žensko v Trstu

TRST - V noči na nedeljo so v enosobnem stanovanju v Ul. del Bosco 17 odkrili truplo 32-letne ženske, ki je bilo že v razpadajočem stanju. Včerajšnja obdukcija je pokazala, da je bila ženska umorjena: morilec ji je ovil vrat z vrvjo in jo stisnil do zadušitve: sodni zdravnik je namreč odkril na vratu temnejše madeže, ki

pricajo o zadusitvi.

Ženska je vzela stanovanje v najem sele pred nekaj meseci. Uporabljala naj bi ga za ljubezenske zmenke ali za srečanja z moškimi, ki naj bi jih spoznala preko malih oglasov na časopisih ali revialnem tisku. Njegovo truplo je odkril prijatelj, ki je občasno prenočeval v stanovanju.

Na 5. strani

Raiu pravice za prenose nogometnih tekem

RIM - Vse televizijske in radijske pravice za prenos nogometnih tekem A in B lige do leta 1999 so bile dodeljene Raiu. S tem sklepom se je včeraj zaključilo zapleteno vprašanje, ki je bilo načeto 15. februarja in ki je vsebovalo nevarnost, da bi Rai po 40 letih izgubil pravico za radijske in televizijske prenose nogometnih tekem. 15. februarja ob polnoči je namreč za-

padel rok za predstavitev ponudb za omenjene pravice. Družba Rai je za vse pravice ponudila 185 milijard lir letno za vsa tri leta, njegova predsednica Letizia Moratti pa se ni hotela nikoli pogajati z grupo Cecchi Gorija; sledilo je obdobje vročih polemik in poizkusov posredovanj, ki jih je vodil predsednik nogometne zveze Antonio Matarrese.

BLIŽNJI VZHOD / IZRAEL KLJUB MEDNARODNIM ZAHTEVAM NE PRISTANE NA PREMIRJE

Toča izraelskih izstrelkov na Libanon Prebivalstvo zapušča napadeno območje

Hezbollah geozi z novimi napadi, zaenkrat pa napadajo samo Izraelci

BEJRUT - Hezbollah je včeraj spet ponovil svoje groznje, da bo zaradi izraelskih letalskih in topniških napadov na jug Libanona začel povračilne teroristične akcije na izraelske »tarce« drugod po svetu. Izraelsko težko topništvo naj bi včeraj na mesto Nabatijeh izstrelilo stiri sto granat, zadeli pa naj bi tudi postojanko libanonske vojske in bolnišnico pripadnikov Hezbollaha.

Francoski zunanji minister de Chaterre je včeraj ze prisel mirit strasti na Bliznji vzhod, vendar je izraelski premier med srečanjem z njim dejal, da je za pogajanja se prezgodaj. Podobnega mnenja je tudi zunanji minister, ki pa je dejal, da bodo izraelske oblasti napade ustavile, ce bo de Chaterre Libanon, Sirijo - kamor potuje danes - in Iran uspelo prepričati v trajno prekinitev napadov na sever Izraela.

Na slikah: medtem ko izraelski tanki napadajo prebivalstvo neži z ogroženih območij Libanona (Telefoto AP)

Na 13. strani

SLOVENIJA - FJK

V gradu Dobrovo srečanje med Thalerjem in Cecottijem

DOBROVO - V gradu Dobrovo v Brdih sta se včeraj srečala slovenski zunanji minister Zoran Thaler in predsednik deželne vlade Furlanije Julijske krajine Sergio Cecotti. Srečanje sodi v okvir obcasnih izmenjav mnenj; Cecotti in Thaler sta se zadnjikrat sestala novembra lanskega leta v Ljubljani. Vcertaj je bil govor predvsem o okrepitvi medsebojnega sodelovanja; oba sta pozitivno ocenila premik, do katerega je prišlo v približevanju Slovenije Evropski Uniji, govor pa je bil o številnih aktualnih temah, od prevozov in prometnih infrastruktur do kulture in problemov narodnih manjšin.

Na 4. strani

ITALIJA / ZADNJI DNEVI VOLILNEGA SOOČENJA

Oljka svari pred demagogijo

Vollina kampanja namenjena neodločenim volilcem

RIM - Levosredinska Oljka spet opozarja volilce na demagosko kampanjo desničarskega Kartela svobosčin, ki temelji na praznih obljubah in utvarah. Gre za kampanjo, ki po mnenju Walterja Veltronija, oskuduje predvsem revnejše in socialno ogrozene sloje.

Zadnje predvolilne pobude strank, zavezništva in kandidatov so namenjene predvsem v prepričevanje se neodločenih volilcev in ti-

stih, ki sploh ne nameravajo na volilca. Teh je, kot kaže, se kar precej in v glavnem so to mladi, ki so razocarani od politike in od politikov.

Silvio Berlusconi je nekoliko bolj spravljen o ustavnih in sistemskih reformah. V intervjuju tedniku "Famiglia Cristiana" je dejal, da bo treba ne glede na volilne rezultate znova vzpostaviti dialog med levo in desno sredino.

Na 2. strani

TRBIŽ / SREČANJE NA TROMEJI

Uspešen zaključek nadvse priljubljene Primorske poje

V nedeljo so nastopili zbori iz Slovenije, Koroške in FJK

TRBIŽ - Z nedeljskim nastopom na Trbižu se je zaključila letošnja revija slovenskih primorskih pevskih zborov z obeh strani meje, ki so jo uspešno priredili že sedemindvajseti. S sklepnim srečanjem so organizatorji, v prvi vrsti Zveza slovenskih kulturnih društev v Italiji in Združenje pevskih zborov Primorske iz Slovenije, se podkrepili osnovno značilnost prireditve, ki teži po cim večjem zblizevanju pevskih skupin obseznega dela slovenskega prostora in neposrednega sosednje-ga (foto M. Magajna).

Na 10. strani

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Tržaška Oljka s Slovenci

Trzaski kandidati Oljke se bodo jutri srečali s Slovenskim deželnim gospodarskim združenjem in nato sodelovali na srečanju na Stadionu 1. maj

Stran 5

Tekači po tržaških ulicah

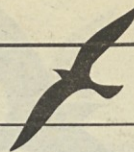
V nedeljo dopoldne je bilo po mestnih ulicah že 13. tekasko tekmovanje »Vivicittà«, ki ga je priredil pokrajinski odbor UISP.

Stran 6

Tribuna goriških kandidatov

Na javni tribuni s trgovci in obrtniki v Gorici je spet prišla do izraza različna »kvaliteta« kandidatov Pola in Oljke: na eni strani obljube, na drugi konkretnost.

Stran 9

NOVICE

Di Matteo pravi Riini: zahvali se Giovanniju Brusci

RIM - »Bagarelli in Riini zelim povedati, da se morata za to razsodbo zahvaliti Giovanniju Brusci, za to kar je storil mojemu nedolžnemu sinu«: Santino Di Matteo odgovarja tako na vprašanja javnega tožilca Giordana v blindirani dvorani v Rebibbii na procesu zaradi pokola v Capaciju; obrača se na obtožence v dvorani, na Bagarello, Riino in Caloja in jih spominja na sina Giuseppea, ki je bil ubit in nato odvržen v kislino - da bi spremenil svoje izjave. S temi besedami je zeel tudi povedati, da se je »pogajanje« za začelo, verjetno preko zene ali drugih sorodnikov, ki pa mu niso hoteli slediti na poti sodelovanja s sodnimi organi.

Jamarja rešili po 20 urah

CAMPOBASSO - Včeraj, nekaj minut po 9. uri, so reševalne ekipe gasilcev in gorskih reševalcev iz Campobassa rešile jamarja Nicolo Notarmasija, ki je bil kar 20 ur vklejen v ozkem rovu jame v kraju »Bosco della selva« v pokrajini Campobassa. Mladega jamarja so odpeljali na oddelek za prvo pomoč bolnišnice v Campobassu, njegovo zdravstveno stanje pa je se kar zadovoljivo.

Craxi se počuti bolje, ponovno bo začel pisati

RIM - Bivši socialistični tajnik Bettino Craxi se počuti bolje; zapustil je že tunizijsko bolnišnico Taufik, kjer so mu v prejšnjih dneh operirali nogo. Tako je v komunikaciji sporočil sam Craxi, ki se je tudi zahvalil tunizijskim zdravnikom in njihovim ekipam ter italijanskim zdravnikom, ki so z njimi sodelovali. Sedaj se kar dobro počuti; zaenkrat ima se težave s hojo, ne pa s pisanjem; kmalu bo zato ponovno prijel za pero in začel pisati.

Stefania Ariosto tožila Previtižovo ženo

MILAN - Stefania Ariosto, važna priča v primeru Squillante, se je včeraj vrnila v milansko sodno palaco in vložila se eno tožbo zaradi obrekovanja preko tiska. Včeraj je tožila - po 11 tozbah iz prejšnjih dni - Silvano Previti, ženo bivšega obrambnega ministra, ki naj bi v intervjuju dnevnika »Il Giornale« namignila na zahtevo Stefanie Ariosto po 300 milijonih lir. To zahtevo je Stefania Ariosto že zanikala, zaradi česar je sedaj vložila tožbo. Stefania Ariosto je v milansko sodno palaco prišla v spremstvu odvetnika Maria Rode, ki je tudi zanikal, da bi bila grofica vpisana v seznam preiskovanih zaradi možnosti korupcije.

20 tujih valut velja manj od ene italijanske lire

RIM - Trenutno je v obtoku približno 20 tujih valut, ki veljajo manj od ene italijanske lire; to izhaja iz februarjskega poročila o tujih valutah, ki ga je sestavilo finančno ministrstvo. Seznam tujih valut se začneja z ukrajinskim karbovanetom (0, 008, potrebnih jih je kar 125 za eno italijansko liro); sledijo azerbajdzanski manat (0, 354), turška lira (0, 024), madagaskarski frank (0, 397), zairski zaire (0, 079), iranski rial (0, 525), pesos iz Gvineje Bisau (0, 087), ekvadorski sucre (0, 546), bjeloruski rubelj (0, 128), romunski lev (0, 568), vietnamski dong (0, 143), somalski siling (0, 601), mozambiški metical (0, 159) in se 7 drugih valut.

VOLILNA KAMPANJA / POLEMIČNO ZAOSTROVANJE ŠEST DNI PRED VOLITVAMI

Oljka spet glasno opozarja na prazne obljube desnice

Berlusconi je nekoliko bolj spravljiv o velikih ustavnih reformah

RIM - Zadnji teden volilne kampanje bodo stranke in kandidati namenili predvsem prepričevanju neodločenih volilcev in tistih, ki v nedeljo sploh ne nameravajo na volišca. Teh je, kot kaže, se precej in v glavnem so mladi, ki so razočarani od politike in od politikov. Vse stranke, predvsem pa levičarske, opozarjajo na nevarnost volilne abstinence, ki bi prej ali slej odprla pot avtoritarnim političnim zasokom.

Prodijevo zavezništvo znova sviri volilce, naj ne nasedajo praznim utvaram in obljubam Kartela svoboscin, predvsem pa Silvia Berlusconi, ki spet strasi z nevarnostjo komunizma. Voditelj »Forza Italia« je celo izjavil, da bodo v primeru zmage Oljke to zadnje svobodne in demokracije volitve v državi. Gianfranco Fini je ta Berlusconi izpad označil kot »politično provokacijo«, kar pomeni, da se je lider Nacionalnega zavezništva, podobno kot pri zolčnih napadih na sodnike, distanciral od bivšega ministrskega predsednika, ki očitno iz dneva v dan vse bolj izgublja živce.

Walter Veltroni je zadnje izpade Kartela svoboscin označil kot cinično obljubljanje nemogočega, ki prizadene predvsem revnejše in socialno ogrožene družbene sloje. Prodijevo desno roko ne zaskrbljajo le prazne obljube, ampak tudi demagoški politični zargon, ki ne sodi v italijanske politične tradicije in tudi ne v politični

vsakdan razvitih evropskih demokracij. Od tod Veltronijev poziv desničarskemu zavezništvu, naj umiri tone in naj vsaj v zadnjih dneh volilne kampanje omogoči ljudem, da bodo izbirali na osnovi programov in ne po tem, kdo je glasnejši in napadalnejši.

Ce Berlusconi po eni strani izgublja živce, po drugi pa govori v nekoliko bolj spravljivih tonih. V intervjuju za teden »Famiglia Cristiana« je povedal, da bo ne glede na volilne rezultate desnica po 21. aprilu obnovila dialog z levo sredino o pomembnih ustavnih in sistemskih reformah. A pod pogojem, da bo Oljka na nek način pristala na soocenje o takozvani

predsedniški republiki.

Bivši ministrski predsednik je v istem intervjuju zanikal spore s Finijem, priznal pa je različna gledanja na nekatere nedavne razsodbe. V mislih je očitno imel strogo obsodbo bivšega super-policaja Bruna Contrade. Berlusconi in njegovi »jastrebi« so zolčno napadli ne samo tožilca, ampak tudi sodni zbor, ki je obsodil Contrado, medtem ko je Nacionalno zavezništvo vso zadevo zelo previdno komentiralo. Predstavnik Finijeve stranke v Visjem sodnem svetu sta celo podprla resolucijo, ki je izrazala solidarnost palermskim sodnikom, medtem ko so predstavniki FI glasovali proti njej.

Pannella in Sgarbi v objemu desnice

RIM - Lista Pannella-Sgarbi je po dolgem obotavljanju podpisala volilni sporazum z desničarskim Kartelom svoboscin. Gre za dogovor, ki naj bi omogočil omenjeni listi, da na volitvah za proporcno izvolitev poslanske zbornice preseže volilni prag starih odstotkov. Sporazum je med prvimi navdušeno pozdravila predsednica poslanske pravosodne komisije Tiziana Maiolo, ki je sicer pristav »Forza Italia«, a politično zelo blizu Sgarbiju in Pannelli, zlasti ko gre za napade na sodnike.

Manj navdušeni nad sporazumom so nekdanji demokristjani CDU-CCD. Slednji so, kot znano, nasprotovali sporazumu za večinske volitve, očitno pa sedaj niso mogli prepričati dogovora za proporcno izvolitev zbornice. V mnogih enomandatnih okrožjih bodo vsekakor sami kandidati Pannelle in Sgarbija pozvali volilce, naj glasujejo za kandidate Kartela svoboscin, ki imajo možnost izvolitve.

SREČANJE / OB 10. LETNICI PAPEŽEVEGA OBISKA V SINAGOGI

Rabin Toaff na obisku v Vatikanu

Papež Janez Pavel II. poudaril dobre odnose med katoličani in židi

VATIKAN - Odnose med katoličani in židi označuje bratski duh; taki prijateljski odnosi so najpomembnejše znamenje, ki ga lahko oboji posredujejo sedanemu nemirnemu svetu, v katerem se vedno ni mogoče zagotoviti prevlade ljubezni nad sovraštvom. S temi besedami se je papež Janez Pavel II. obrnil na rimskega židovskega rabina Elia Toaffa, ki ga je včeraj sprejel v Vatikanu ob 10. obletnici papeževega obiska v rimski sinagogi. Tisti 13. april 1986 je predstavljaj za oboje, katolicane in italijansko židovsko skupnost prelomni datum. Takrat je bilo namreč prvič (po apostolskih časih), da je vodja katoliške Cerkve obiskal židovski tempelj.

Tistega dne je papež govoril o židih kot o »starejših bratih«. Včeraj je večkrat ponovil, da so katoličani in židje »bratje«, podčrtal pa je pomen dialoga med obema skupnostima.

Obiska v Vatikanu se je udeležila šestčlanska delegacija italijanske židovske skupnosti. Janez Pavel II. se je v svojem pozdravnem nagovoru spomnil na sprejem v sinagogi, ki ga je srčno razveselil. Tolikšno gostoljubje bo ostalo zasidrano v njegovem spominu, saj - je poudaril papež - prihodnosti ne more biti brez spomina na preteklost. Srečanje dveh verskih skupnosti predstavlja upanje za vse, ki iščejo vrednote cloveskega prijateljstva, je se naglasil rimski skof.

Janez Pavel II. se je pomudil z rabinom Toaffom tudi na zasebnem pogovoru. Toaf po srečanju ni hotel dati nobene izjave. Obisk je vsekakor se enkrat potrdil, da sta vodji obeh verskih skupnosti v zadnjem desetletju stkala dobre prijateljske vezi, ki so jih utrdili tudi drugi medsebojni obiski. Ze nekaj mesecev po srečanju v sinagogi sta se papež in rabin srečala v Assisiju na dnevu molitve za mir, pred dvema letoma pa je Toaff obiskal papeža v bolnišnici Gemelli, kamor so ga sprejeli potem ko, si je pri padcu zlomil stegnenico. Vse to priča o novih odnosih, ki temeljijo na zaupanju in medsebojnem razumevanju med katoličani in italijansko židovsko skupnostjo.

RIM / PREISKAVA O MOREBITNIH ZLORABAH

Na notranjem ministrstvu seznam vseh telefonskih pogovorov

Craxiju svojčas posredovali seznam pogovorov sodnika Di Pietra

RIM - Rimski preiskovalci so začeli zasliševanja funkcionarjev notranjega ministrstva in specializiranega zasebnega podjetja, ki združujejo seznam vseh telefonskih pogovorov na italijanskem omrežju prek tradicionalnih telefonov in mobitelov. Rimsko državno pravdnistvo je poverilo finančnim stražnikom nalogo, da zberejo dokumentacijo, ki jo bodo nato poslali parlamentarni komisiji za tajne službe: v primeru, da bi odkrili nepravilnosti pri sestavljanju seznama telefonskih pogovorov, bi lahko parlamentarna komisija odredila uničenje seznamov.

Preiskavo je sprožilo odkritje same parlamen-

tarne komisije, da je nekdanji socialistični tajnik Bettino Craxi razpolagal s seznamom vseh telefonskih pogovorov milanskega sodnika Antonia Di Pietra, ki mu ga je po vsej verjetnosti posredoval nekdanji šef policije Vincenzo Parisi. Ugotovili so, da na ministrstvu avtomatično registrijo podatke o vseh telefonskih klicih: točneje belezijo telefonske številke številke vseh pogovorov, ne pa vsebine samih pogovorov, za kar je potrebno posebno dovoljenje sodstva.

Družbi Telecom in Omnitel, ki se ukvarjata z mobiteli, sta sporočili, da nista posredovali notranjemu ministrstvu nobenega podatka o svojih naročnikih.

RAPALLO / NIŽJEŠOLCI

Najprej so mu grozili, nato še pretepli vrstnika

RAPALLO - Trije nižješolci so pretepli vrstnika, ker jim ni hotel več placevati »cestnine«, da bi mu dovolili prihod v solo po najkrajši poti. Vznemirljivo vest so včeraj objavili italijanski časopisi, sedaj pa kaže, da je bila zgodba o pretepu nekoliko drugačna.

Do pretepa, ki mu je bil zrtve 12-letni dijak nižje srednje sole Camillo Sbarbaro, je resnicno prislo, a - tako naj bi izjavila tudi sama otrokova mama - ne zaradi »cestnine«, pač pa zaradi izključitve napadalec. Napadenec naj bi prijavil zaradi nekaterih drugih nasilnih dejanj (grozili naj bi mu z nožem, spodtaknili naj bi ga na stopnišču), rav-

natelj sole pa jih je kaznoval z izključitvijo s sole za nekaj dni. Dijaki, ki obiskujejo 2. razred, naj bi se napadencu maščevali 29. marca, o vsej zgodbi pa se je razvedelo šele nekaj dni po dogodku.

Na soli je vsekakor že nekaj casa tlelo. Starsi dijakov 1. E razreda so že pred časom opozorili ravnatelja na ustrahovanja njihovih otrok, ki pa so se tudi po pritožbi nadaljevala vse do zadnjega izpada. Napadeni otrok se je moral zateci po zdravniško pomoč v bolnišnico (vrstniki so ga s pestmi veckrat udarili v trebuh) in se je včeraj vrnil v solske klopi, prav tako pa so se - po izključitvi - vrnili v solo tudi trije napadalc.

**MARIO
PRESTAMBURGO**

»Hudo je, da imamo politični razred, ki ni dorasel resnosti položaja v državi«

Kako se počuti tehnik, ki je prešel v politiko?

Res je, nikoli se nisem ukvarjal s politiko. Tokrat so me vprašali, ali bi hotel kandidirati in ker je položaj v državi zelo resen, sem smatral, da mora vsako sprejeti svoje odgovornosti. Tako sem kandidaturo sprejel in če bom izvoljen, bom lahko tudi jaz napravil svoje. Resnost položaja izhaja iz dejstva, da je Italija zelo razklana; ni naključje, da imamo kar 26 strank, ki so izraz zelo razdeljene družbe. Potrebovali pa bi enotnost, če hočemo izpeljati reforme. Povrh mislim, da je desnica še nezrela, da ni dorasla za demokratični sistem.

Ali lahko narediva mali obračun vašega dela v vladi? Koliko časa je trajalo?

Petnajst mesecev. To je bilo sicer precej obrobno delo, saj sem delal v ministristvu za kmetijske, prehranske in gozdne dobrine, kjer je minister Lucchetti zagotavljal kontinuiteto dela prejšnje ministristve, gospe Poli Bortone. Ministristvo je bilo torej pod močnim pečatom, ki mu ga je dalo Nacionalno zavestništvo. Sam nisem imel nobenega pooblastila in to potrjuje, da sem bil »nezazeljen gost« v ministristvu. Se vratar je bil pomembnejši od mene. Kljub temu sem moral iti v zbornico, posebno v senat, braniti vladne akte in razpravljati o zakonskih osnutkih. Tam sem se zavedel, da je položaj v državi zelo resen, bolj kot si ljudje mislijo.

Kako torej, da so Vas sploh imenovali?

Do mojega imenovanja je prišlo po posvetovanju s kmetijskimi stanovskimi organizacijami, katere so povprašali za imena tehnikov. Kolikor vem, da je Nacionalna federacija neposrednih obdelovalcev posredovala seznam imen, med katerimi je bilo tudi moje, potem pa so me, vsaj mislim, izbrali zato, ker je bil severovzhodni del države slabo zastopan v vladi.

Povedati Vam moram, da je bila Kmečka zveza ob Vašem imenovanju zelo zadovoljna, kar nedvomno prica o pozitivnih izkušnjah Vašega sodelovanja z organizacijo slovenskih kmetov.

Res je, sodeloval sem, izdelal sem načrt za Krasko gorsko skupnost, izdelal sem studije za Pokrajino Trst o kmetijskem sektorju. Odlične odnose imam s predsednikom, s tajnikom in drugimi člani.

Vedno ste našli čas tudi za udeležbo na občnih zborih Kmečke zveze.

Da, vedno sem se jih udeleževal, le na zadnjega, zdaj, 31. marca nisem mogel iti, ker sem bil zaseden zunaj Trsta.

Oni so me opozorili na delo, ki ga vodite tudi v so-

delovanju s Kmečko zvezo, za izdelavo integriranega načrta za kmetijski sektor v trzaski pokrajini. Kaj prazaprav pomeni integrirani načrt in čemu služi?

Njegov namen je dati vlogo, ki sicer že obstaja, trzaskemu kmetijstvu, da poleg proizvodnje dobrin proizvaja tudi ambientalne storitve. Če se ozrete po Krasu, najdete osmice, sprehajalne poti in podobno. Tržacani se zelo radi podajajo na podeželje, kolikor ga ta pokrajina z ozirom na svojo majhnost sploh ima. Uživajo torej dobrine, ki ne bi bile negovane, če ne bi bilo kmetov (pokoseni travniki, zidki, osmice itd.)

To ne pomeni samo kmetijstva v ožjem smislu, ampak tudi vse tisto, kar lahko ponudi narava in ozemlje.

Kmetijstvo seveda proizvaja dobrine, vendar tudi sciti in valorizira naravo, kar pomeni, da proizvaja ambientalne dobrine. Najbolj konkretni vidik je kmečki turizem. Uživati počitnice na kmetiji je nekaj, kar že obstoja. Integrirani načrt predvideva poleg kmetijskih se druge dejavnosti, na primer obrtne, industrijske, trgovske. Problem je, da prek zaščite krajine - se posebno kraske, ki je z ekološkega vidika bolj občutljiva - pritegnemo pozornost Evropske unije na probleme te pokrajine in potem dobimo finančno pomoč, ki je temu namenjena.

In tukaj smo pri glavnem vprašanju, kraskem parku. Po tolikih letih se mi zdi, da se ni bil povsem definiran, tudi zaradi različnih gledanj na njegovo vlogo.

Stvari so se z ozirom na nekaj let nazaj spremenile, naravovarstveniki so se prepričali, da je treba varstvo narave povežati z gospodarstvom in da torej ne moremo imeti parka muzeja, ampak park, v katerem živi človek s svojo dejavnostjo. Seveda je treba upajati take proizvodne procese, ki so naravi prijazni, ekokompatibilni, kot se temu reče. Toda trzasko kmetijstvo ne bo leha za temi boleznimi, namreč visokoonesnazevalnimi dejavnostmi. Kraski kmetje ne uporabljajo veliko kemijskih proizvodov za zatiranje plevela in škodljivcev, ze zaradi narave terena. Tudi sami vinogradi so gojeni na določen način in odlična proizvodnja terana, malvazije ipd. dokazuje, da so ti podjetniki ze usmerjeni v zaščito naravnih dobrin. Tisti, ki poskusijo Kantetovo vino takoj razume, da ga zna pridelovati.

Menite tudi Vi, da bi bilo treba misliti na razširitev kraskega parka onstran meje, glede na to, da narava ne priznava meja?

Seveda. Sicer pa bo to vprašanje z vstopom Slovenije v Evropsko unijo, ki je samo stvar časa, avtomatično dobilo razsežnost

mednarodnega parka, se posebno, ker je večji in morda tudi boljši del Krasa na slovenski strani meje. Najbrž bo prišlo tudi do skupnega upravljanja parka na osnovi mednarodnih dogovorov med obema državama. Medtem pa bi bili lahko ustanovili - in to ni bilo storjeno - park na italijanski strani. Kras se namreč stalno siromasi. Vizija, ki jo imam sam o parku ni taka, kot izhaja iz zakona Belci, ceprav ne izključujem, da bi znotraj parka lahko bile naturalistične oaze. Toda prednost morajo imeti predvsem kmetijske dejavnosti, in to zaradi vloge, ki jo izvajajo pri ze omenjeni zaščiti ozemlja.

Mislite v tem okviru tudi na biološko, naravi prijaznejše kmetijstvo?

Seveda. Rekel bi, da je gotovo treba izboljšati nekatere proizvodne strukture trzaskega kmetijstva, vendar to ze zdaj izvaja biološke proizvodne procese, saj ni tiste uporabe kemijskih gnojil, zatiralcev in drugih snovi, ki so tipične za druga kmetijska območja. Kmetje gotovo niso voljni razsipavati denar tja v tri dni, pač pa je bila kmetijska politika Evropske unije tista, ki je silila h količinski rasti proizvodnje. Zdaj zavira, nekotična silila v uporabo

Profesor Mario Prestamburgo, rojen leta 1937, je maturiral na znanstvenem liceju v Gorici in leta 1963 diplomiral na ekonomski fakulteti Univerze v Trstu. Istega leta je začel tudi svoje univerzitetno delovanje, najprej kot stipendist in potem kot asistent. Leta 1979 je zmagal na natečaju za predstojnika katedre za agrarno ekonomijo in politiko na ekonomski fakulteti v Trstu in to zadolžitev opravlja se danes.

Razen na trzaski univerzi in v Gorici je prof. Prestamburgo predaval tudi na univerzah v Padovi in Vidmu. Vodil je Institut za ekonomsko-agrarne raziskave trzasko univerze in bil predstojnik posebne visoke sole za blagovne tehnike v Gorici. Od leta 1989 je svetovalec Nacionalnega raziskovalnega sveta (CNR), član organizma Green Team in uradni poverjenik Evropske unije za razširjanje njene kmetijske politike.

Leta 1990 je bil imenovan v skupino izvedencev ministristva za kmetijstvo in gozdarstvo, 24. januarja 1995 pa je bil imenovan za državnega podtajnika v ministristvu za kmetijske, prehranske in gozdne dobrine.

Prestamburgo je član nekaterih pomembnih italijanskih in tujih znanstvenih združenj, vrsto dolžnosti pa je opravljal ali se opravlja tudi v deželni okviru. Bil je konzulent Dezele Furlanije - Julijske krajine, pokrajinskih uprav v Gorici, Pordenonu, Vidmu in Trstu, trgovinskih zbornic v Gorici in Pordenonu ter nekaterih gorskih skupnosti.

bo kemijskih sredstev za dosego čim večje proizvodnje. Toda ponavljam, na Trzaskem teh problemov praktično nikoli ni bilo, tudi ker je trzaski odjemalec močno občutljiv za svoje zdravje.

Tudi primer »norih krav« nas uči, da prihodnost ni v količini, ampak v kakovosti proizvodnje oziroma prehrane.

Tako je. In ze zdaj se vidi, da je odjemalec pripravljen plačati občutno visjo ceno (30, 40 odstotkov več), tudi če je primoran zmanjšati količino, da le pride do proizvodov, ki zadoščajo njegovi potrebi po skrbi za lastno zdravje. Zdaj ponujajo biološke pridelke ze v mnogih trzaskih sadno-zelenjavnih trgovinah, cetudi ni nobenega zapisanega jamstva, da gre res za biološko hrano. Potrošnik se torej zanasa na prodajalce oziroma

na proizvajalce. Nasa zakonodaja je tu pomanjkljiva, vendar je bil v pripravi pomemben normativ o proizvodih z zaščitenim poreklom, ki pa ga je konec zakonodajne dobe onemogočil.

Vmiva se na začetek. Če sem prav razumela, Vaša vladna izkušnja ni ravno navdušujoča. S čem ste se prazaprav ukvarjali?

Izkušnja je bila negativna kar zadeva ministristvo. Zadosčenje pa mi je dala naloga, ki sem jo prevzel z zvezi z reformo zavodov za raziskovanje in eksperimentiranje v kmetijstvu. Izdelal sem svoj predlog zakona, toda zaradi zelo slabih odnosov z ministristrom za kmetijstvo sploh nisem mislil, da bi ga ta stvar zanimala. Predlog združuje 34 ustanov in odpravlja občutno razmetavanje sredstev ter seveda zelo borne, če ze ne skoraj neobstoječe rezultate raz-

Mario Prestamburgo je kandidat Oljke za poslansko zbornico v gorškem volilnem okrožju

skovanja in eksperimentiranja v kmetijstvu, ki pa pa je temeljnega pomena v skoraj vseh državah z močnim kmetijstvom (Francija, Nemčija, Nizozemska). Pri nas pa imamo politične fevde, ki so si jih ustvarili razni ministri. Jaz sem predlagal eno samo ustanovo in ta predlog je v komisiji za kmetijstvo v senatu naletel na dober odziv vseh strank, ki so ga brez izjeme podpisale. Tako je nastal zakonski osnutek, ki pa ga je konec mandatne dobe ustavil. To je bilo zame nekakšno priznanje za prizadevanje, ki sploh ni sodilo med moje dolžnosti.

Delal pa sem tudi za ministristvo za zunanje zadeve, kar zadeva potrebe tega obmejnega območja, kajti v perspektivi pridruženja Slovenije k Evropski uniji prihaja do pojavov ekonomske kompetitivnosti. Da bi lealno konkurirali, so potrebna finansiranja za določene infrastrukture. Na osnovi studij, ki so bile izdelane za trzasko pokrajinsko konferenco o kmetijstvu in v dogovoru s komisarjem smo napravili seznam potrebnih posegov in jih posredovali odgovornim v ministristvu za zunanje zadeve. Ponavljam, to so posegi, ki so potrebni za kompeticijo s Slovenijo, ki raste, in to hitro.

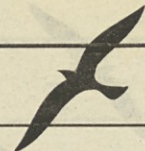
Kaj pa Vaše izkušnje v tej volilni kampanji?

Kmetijstvo ima veliko problemov, toda kljub temu mislim, da najbolj resni problemi zadevajo vso skupnost. Hudo je, da imamo politični razred, ki ni dorasel resnosti položaja v državi.

Mimo zmerjanj, ki ne sodijo v civilni dalog, je glavna značilnost te kampanje ta, da je se veliko ljudi neodločenih, takih, ki si posteno zastavljajo vprašanje, za koga naj volijo. Jaz sem izbral Oljko, ker se prepoznavam v njenem programu, toda ponavljam, bil sem izbran, nisem poklicni politik, in mislim, da bo v primeru izvolitve to moja prva in edina politična izkušnja. Nikoli nisem mislil na poklicno politično kariero, ki me ne zanima, vrniti se hočem k svojemu delu na univerzi.

Nova zakonodajna doba po moji oceni ne bo imela dolgega življenja, ne več kot dve leti, in ne glede na to, kdo bo zmagal. Treba je namreč izvesti institucionalne reforme in korektnost zahteva, da se je treba po izvedbi teh reform vrniti pred volilce (reforma parlamenta npr. zahteva, da se ga ponovno izvoli). Nova tehnična vlada bi bila se slabša rešitev, mislim da bi bila prava katastrofa, sicer pa je tudi Banka Italije ze izčrpa la vse svoje človeške potencialne. Dinijeva vlada je bila prekinjena v najmanj primernem trenutku, med evropskim predsedovanjem. Morda bi bilo bolje, če bi bili sli na volitve prej, če ze ni slo drugače.

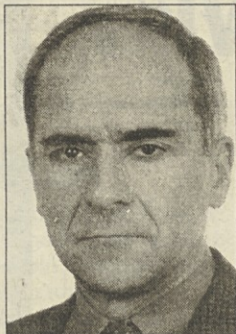
Vlasta Bernard

POGLEDI

Zgoščena entropija

ALDO RUPEL

Nedvomno so prireditve, predstavitve, gostovanja in srečanja izraz kakovostne prisotnosti slovenske narodne skupnosti v Italiji. Med načrtovanjem v začetku sezone si v vsakem društvu, v vsaki ustanovi ali krovi organizaciji želimo čimveč teh zakonov. Večkrat prevladuje zaskrbljenost, ali bo naslednja delovna sezona enako dobra kot pretekla.

Nato se organizacijski mehanizmi začnejo premikati več ali manj na vseh ravneh od organizacij in zvez do društev, odsekov in posameznih skupinic. Če so ob koncu septembra in na začetku oktobra Zveze imele se dokaj jasen vpogled v dogajanja, ne moremo česa podobnega trditi po prvi polovici januarja. Navadno se entropija začne s Prešernovimi proslavami, nadaljuje s proslavami dneva žena in z vse mogočnimi pobudami, da se zaključijo ob koncu junija.

Prejšnji teden, zlasti v drugi polovici je prišlo v Gorici in bližnji okolici do ozkega grla. Ozkega grla torej ne poznamo le na industrijskih in obrtnih tekocih trakovih, poznano jih tudi v družbenem življenju in kulturnem snovanju. Očitno je, da nimam v mislih finančnih ozkih grl, temveč časovno zgoščeno, ki meji na neučinkovitost.

Materializirajmo dosedanje razmišljanje: v drugi polovici prejšnjega tedna smo v Gorici lahko sli na koncert ob 120. obletnici rojstva Emila Komela, na predstavitev knjige Gorica v slovenski književnosti, na predstavitev knjige Slovensko pesništvo upora, na predvolilni sestanek v Standrež, na koncert Primorska poje v Sovodnjah, na odprtje razstave v Katoliški knjigarni, na odprtje 11. Videomonitorja v Kulturnem domu, na gledališko predstavo v standreškem kulturnem društvu.

Ce je na eni strani

res, da so bile vse te prireditve zadostno ali celo dobro obiskane, je tudi res, da jim navaden občan ni mogel slediti, ceprav bi si to želel. Vsemu nastetemu je potrebno seveda dodati nekaj prvenstvenih tekem naših društev, nekaj manjših prireditev v društvih, dve knjižni predstavitvi v Novi Gorici in tudi pohod Vivicità.

Govoriti o kakršnemkoli usklajevanju ali ga zgolj omeniti je leporečje, ki ga vsi odobravamo, nihče pa upošteva. Kljub spremembam, kljub finančnim težavam, kljub izkušnjam se vedno velja parola: naj cvete sto cvetov. Kaj je pri tem slabega? bo kdo dejal, če opazimo, da niso bili dvorane in dvoranice popolnoma prazne.

Med ostalim gre za to, d prevladuje pri vsem tem trzna logika: kdor razpolaga s sredstvi in prostori, si privoščijo, da nekaj priredi, ne glede na vse ostale manjše in sibekejske cene zapletene zamejske verige. Nihče si ne prevzame odgovornosti in javno izjavi, naj pač crknejo, dejansko pa se marsikdo tako vede, tudi če ne vselej nameno. Potem gre tudi za preuhturanje točno omejene publike, ki navadno ni tista za na sagra. Dobro, da so sedaj pred nami volitve in v njihovem imenu ni prireditve, sicer bi vsak pobudnik doživel pekoče praznine.

Vem, da je danes »Pogled« zgolj razmišljanje, ki ne bo imel nobenega učinka. Prihodnje leto bo od februarja do 1. maja spet zgoščeno in entropično. Vse kaže, da nam je tako se najbolj vsee.

SLOVENIJA - FJK / V GRADU DOBROVO

Cecotti in Thaler o sodelovanju

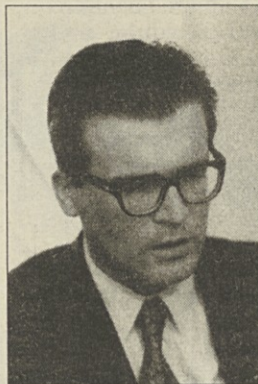
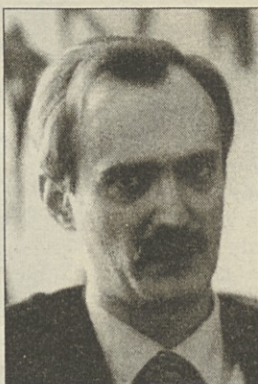
Govor je bil tudi o varstvu narodnih manjšin

DOBROVO - Včeraj sta se v gradu Dobrovo sestala slovenski zunanji minister Zoran Thaler in predsednik deželne vlade Furlanije - Julijske krajine Sergio Cecotti.

Sestanek je Thaler ocenil kot potreben, posebej v tem trenutku, ko je slovenski parlament v minulem tednu sprejel pomembne odločitve glede vstopanja Slovenije v EU in NATO.

Italija je pomembna članica Unije, Furlanija-Julijska krajina pa je tista dežela, ki je glede teh interesov Slovenije med najbolj zainteresiranimi, je dejal zunanji minister, ki je Cecottija seznanil s temi odločitvami.

Thaler je izrazil zadovoljstvo, da je Cecottijevo stališče o tem vprašanju pozitivno. Tudi sicer so omenjene odločitve slovenskega parlamenta dobro sprejete v Evropi pa tudi v Italiji. Sogovornika sta se dotaknila tudi drugih vprašanj, predvsem glede namer, da preko določene bolj organizirane oblike, denimo mešane komisije Slovenije in Furlanije-Julijske krajine, vzpostavimo dialog o vprašanjih, pomembnih za prebivalce v državi Sloveniji in avtonomni deželi FJK na področju go-

spodarstva, transporta, kulture, znanosti, varstva manjšin in podobno. V kratkem naj bi prišlo do sestankov, na katerih bodo obravnavana posamezna področja, je napovedal Thaler.

Po Thalerjevih besedah sta s Cecottijem posebej skrbno obravnavala vprašanja, ki se nanašajo na manjšine ter potrebo, da se meja, ze sicer odprta, se bolj odpre in da se morda nekatere mejne prehode prekategoriizira na visjo raven, tako da bi pretok ljudi cez mejo postal se večji.

Zaključek teh pogovorov je tudi, kot je poudaril Thaler, da je treba narediti vse, da se popravi vtis o naših odnosih, ki je preobremenjen samo z

nekaterimi vprašanji, ter da preidemo na vsebinska in življenjska vprašanja, ki jih je potrebno reševati zato, da bo kakovost življenja ljudi ob meji pa tudi v Sloveniji in FJK vse boljša.

Predsednik deželne vlade FJK Sergio Cecotti pa je v svoji izjavi med drugim dejal, da je na današnjih pogovorih beseda tekla tudi o potrebi, da tovrstna srečanja postanejo stalna, ne le epizodna. K temu naj bi pripomogla tudi omenjena mešana komisija,

ki naj bi ugotovila prednostna področja na obeh straneh, na katerih naj bi nadaljevali sodelovanje. Gre denimo za vprašanje prometnih povezav, ki je zelo pomembno, in seveda tudi dosledno reševanje problemov manjšin. Italijanski gost se je seznanil tudi s stališči slovenskega parlamenta glede tako imenovanih nezasedenih nepremicnin, kot je dejal Cecotti. Cecotti je pozdravil odločitve državnega zbora, ki jih je ocenil kot "korak naprej", ki bo po njegovem mnenju pomagal rešiti problem, ki je predolgo časa oviral polno ubranost med Slovenijo in Italijo in ki je predstavljal mājhno težavo tudi za Furlanijo-Julijsko krajino.

GOSPODARSTVO IN FINANCE

ITALIJA / DRŽAVNI KNJIGOVODJA MONORCHIO

Morebitno znižanje obresti bo učinkovalo šele leta 1997

MILAN - Tromesečno poročilo o državnih izdatkih se ni pripravljeno in ni znano, ali bo objavljeno prevolitvami, ali ne. To je bilo razvidno iz včerajšnjega posega glavnega državnega knjigovodje Andree Monorchia, ki je na zasedanju o občinskih obveznicah dejal, da je treba vsekakor razliko med proračunom in dejanskimi izdatki pripisati samo višjim obrestim. Za dokončne podatke pa so vsekakor potrebne dodatne poglobitve. V zvezi z domnevniim večjim primanjkljajem, ki naj bi znašal 10 tisoč milijard lir, je Monorchio pojasnil, da gre vsekakor samo za 1-odstotno razliko, ki je po vseh statističnih pravilih pač ni mo-

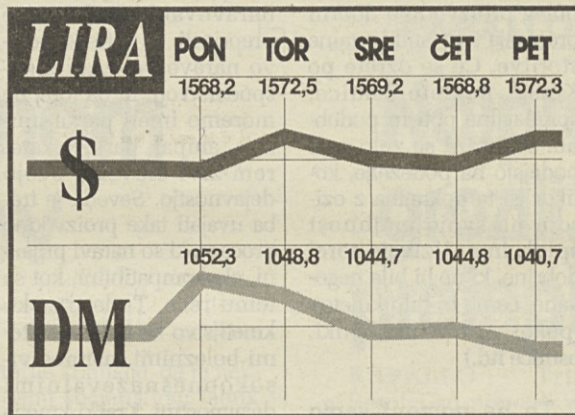
goče obravnavati kot napake, se zlasti ker gre za sestevke izdatkov oziroma dohodkov države, 8.800 občin, vseh dežel, 253 zdravstvenih ustanov, ob tem pa seveda se za neznanke, ki jo predstavljajo obrestne mere.

Kar znaša ublazitev izdatkov kot posledico morebitnega znižanja obrestne mere, pa je Monorchio pojasnil, da slednja se ne bo mogla vplivati na državni proračun za leto 1996, ampak bo to morebitno zmanjšanje zaznavno šele v letu 1997 in v večji meri v letu 1998. Tako so pač mehanizmi in na to je treba računati.

Obrestne mere, je se dodal Monorchio, ne more načrtovati prav nihče, saj nastaja kot posledica gi-

banj na tržiscu, torej ponudbe in povpraševanja glede na tveganje, ki ga predstavlja posamezna deviza. Monorchio je tudi zanimal trditve, po kateri naj bi on zaviral zmanjšanje javnih izdatkov, dejal pa je, da je za tako zmanjšanje

potrebna trdna politična volja. Kar pa zadeva svoje morebitno angažiranost v politiki je Monorchio polsaljivo dejal, da so se njegove politične ambicije končale »z ukinitvijo ministristva za turizem in prireditve«.

Deželni industrijci za uplinjevalnik SNAM pri Trziču

TRST - Vodstvo deželnega združenja industrijcev FJK je izrazilo povoljno mnenje o postavitvi uplinjevalnika SNAM pri Trziču. Po oceni predsednika Andree Pittinija je objekt za tržiško območje velika priložnost, ki je ne gre podcenjevati. Razprave o vseh možnih posledicah so povsem upravičene, je se izjavil Pittini, vendar se je po njegovem mnenju treba odločiti na osnovi konkretnih podatkov, uresničljivih hipotez in jasnih ciljev. Predvsem pa je nujna odločitev, zaradi dolгих razprav bi lahko bil Trzič oz. dežela ob ponujeno možnost.

Iz Slovenije je orožje »potovalo« v Južno Italijo

VIDEM - Finančni stražniki so v bližini kraja Quattroventi aretirali 35-letnega Branka Buzino iz Celja, ki je v osebnem avtomobilu Fiat 126 skrival tri avtomatske puske (kalašnikovske AK 47), šest okvirjev in 200 nabojev. Moskemu so sledili že več časa in so si nadejali, da bodo pri njem našli več orožja. Ze več časa je bilo namreč znano, da je orožje iz vzhodnoevropskih držav preko Furlanije-Julijske krajine prihajalo do južnoitalijanskih dežel. Vsekakor pa je po mnenju videmskega državnega pravdnika Giorgia Carusa arest Buzine z zasogom orožja pomemben uspeh v boju proti mednarodni mreži preprodaje orožja.

Ob 25. aprilu solidarnostna pobuda

VIDEM - V glavnem furlanskem mestu bo letos ob dnevu odpornosti že 12. solidarnostna pobuda, ki predvideva netekomovalni pohod in kolesarsko dirko. Prispevke, ki jih bodo ob tej priložnosti nabrali, bodo tokrat namenili organizaciji Afpo, to je združenje prostovoljcev, ki pomaga rakastim bolnikom. Pohod in kolesarsko dirko organizira videmsko občinsko odborništvo za ekologijo ob sodelovanju hitrohodcev včlanjenih v združenje Uoei. Vsako leto menjajo progo pohoda oz. kolesarske dirke, tokrat so izbrali videmsko območje Rizzi. Vpisnina znaša dva tisoč lir, za šest tisoč pa bo lahko vsakdo dobil tudi spominsko majico. V prejšnjih letih jepobuda vselj je naletela na dober odziv.

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE BOIKB TRŽAŠKA KREDITNA BANKA		15. APRIL 1996 v LIRAH		
valuta	nakupni	prodajni		
ameriški dolar	1550,00	1591,00		
nemška marka	1027,00	1055,00		
francoski frank	302,00	311,00		
holandski gulden	916,00	944,00		
belgijski frank	49,60	51,60		
funt šterling	2331,00	2402,00		
irski šterling	2405,00	2478,00		
danska krona	265,00	273,00		
grška drahma	6,30	6,70		
kanadski dolar	1141,00	1175,00		
japonski jen	14,20	14,70		
švicarski frank	1256,00	1294,00		
avstrijski šilling	145,60	150,00		
norveška krona	237,00	244,00		
švedska krona	230,00	237,00		
portugalski escudo	10,00	10,40		
španska pezeta	12,20	12,80		
avstralski dolar	1224,00	1261,00		
madžarski florint	11,00	14,00		
slovenski tolar	11,30	11,80		
hrvaška kuna	265,00	290,00		

KMEČKA BANKA - GORICA			
15. APRIL 1996		v LIRAH	
valuta	nakupni	prodajni	
ameriški dolar	1553,00	1583,00	
nemška marka	1032,00	1050,00	
francoski frank	301,00	311,00	
holandski gulden	914,00	939,00	
belgijski frank	49,72	51,52	
funt šterling	2326,00	2406,00	
irski šterling	2399,00	2494,00	
danska krona	265,00	275,00	
grška drahma	6,28	6,88	
kanadski dolar	1138,00	1173,00	
švicarski frank	1259,00	1284,00	
avstrijski šilling	145,19	149,69	
slovenski tolar	11,55	11,90	

MILANSKI DEVIZNI TRG			
12. APRIL 1996		v LIRAH	
valuta	nakupni	srednji	prodajni
ameriški dolar	—	1568,820	—
ECU	—	1953,650	—
nemška marka	—	1044,840	—
francoski frank	—	307,610	—
funt šterling	—	2375,980	—
holandski gulden	—	934,770	—
belgijski frank	—	50,874	—
španska pezeta	—	12,492	—
danska krona	—	270,670	—
irski funt	—	2453,010	—
grška drahma	—	6,481	—
portugalski escudo	—	10,162	—
kanadski dolar	—	1157,120	—
japonski jen	—	14,453	—
švicarski frank	—	1284,440	—
avstrijski šilling	—	148,580	—
norveška krona	—	241,780	—
švedska krona	—	234,010	—
finska marka	—	333,440	—
avstralski dolar	—	1239,050	—

FRANKFURTSKI DEVIZNI TRG			
12. APRIL 1995		v DEM	
valuta	nakupni	srednji	prodajni
ameriški dolar	1.5007	1.5047	1.5087
funt šterling	2.2676	2.2746	2.2816
irski funt	2.3436	2.3506	2.3576
kanadski dolar	1.1055	1.1095	1.1135
nizozemski gulden	89.387	89.497	89.607
švicarski frank	23.120	123.220	23320
belgijski frank	4.8587	4.8687	4.8787
francoski frank	29.375	29.435	29.495
danska krona	25.850	25.910	25.970
norveška krona	23.078	23.138	23.198
švedska krona	22.345	22.405	22.465
italijanska lira	0.9534	0.9574	0.9614
avstrijski šilling	14.200	14.220	14.240
španska pezeta	1.1912	1.1952	1.1992
portugalski escudo	0.9700	0.9730	0.9760
japonski jen	1.3805	1.3820	1.3835
finska marka	31.940	32.020	32.100

JUTRI NA SEDEŽU SDGZ IN NA STADIONU 1. MAJ

Kandidati leve sredine s slovenskimi volilci

Canciani opozoril na probleme Slovencev v Italiji

Kandidati levosredinske Oлке Fulvio Camerini, Orazio Bobbio in Paolo Rumiz se bodo jutri dvakrat srečali s slovensko manjšino. Prvo srečanje bo 19. uri na sedežu Slovenskega deželnega gospodarskega združenja v Ul. Cicerone 8. Pobudniki srečanja so sami kandidati, ki se pred nedeljskimi volitvami želijo soociti tudi s slovenskimi gospodarstveniki iz naše pokrajine ter prisluhniti njihovim težavam in pričakovanjem.

Zvečer ob 20.30 pa bodo Bobbio, Camerini in Rumiz na Stadionu 1. maj (Vrdelska cesta 7) gostje večera, ki ga skupno prireja svetoivansko kulturno društvo Slavko Skamperle in krajevni Marijin dom. To bo edinstvena prilžnost za predvolilno soocenje, na katerega so vabljeni vsi Slovenci, ki živijo v mestu in v predmestjih. V četrtek pa se bo Darko Bratina srečal z volilci v kmečkem turizmu Radovič v Nabrezini. Srečanje, ki bo ob 16.30, prireja stranka Slovenske skupnosti.

Kandidat Stranke komunistične prenove za proporcni del volitev poslanske zbornice Giorgio Canciani je medtem opozoril, da bo moral novoizvoljeni parlament odločati tudi o globalni zaščiti Slovencev iz trzaska, goriske in videmske pokrajine. Gre za zakon, na katerega italijanski državljani slovenske narodnosti čakajo že ves povojni čas. Canciani je opozoril na protislovensko kampanjo Nacionalnega zavestništva in Berlusconijeve stranke Forza Italia, ki nostalgčno gledajo na znane diskriminacije iz starih časov. Kandidat Komunistične prenove je tudi spomnil na protislovensko rovarjenje tajne organizacije Gladio.

Marino Calcinari, ki v okviru pokrajinskega vodstva Komunistične prenove, odgovarja za gospodarska in socialna vprašanja, je na srečanju z volilci napadel Lamberta Dinija in ekonomsko politiko njegove vlade. Na muhi pa je imel predvsem gospodarski program desničarskega

Kartela svoboscin, ki predstavlja poskus rušenja socialne države in delavskih ter sindikalnih pridobitev. Gre za politično usmeritev, je poudaril Calcinari, ki si prizadeva za stare in nesprejemljive diskriminacije.

Kandidat DSL za proporcno izvolitev poslanske zbornice Elvio Ruffino je pozdravil nedavni sporazum med Deželo, Obcino Trst in državnimi železnicami o posodobitvi železnih prog v Furlaniji-Juljski krajini. Gre za zelo vazen sklep na poti prometne modernizacije naše dežele in potrditve njene pomembne mednarodne in strateške vloge, je se poudaril zastopnik Hrasta. Sporazum predvideva, kot znano, tudi strokovne studije za hitro železniško progo Benetke-Trst-Ljubljana.

Anna Piccioni, neodvisna kandidatka za zbornico, je mnenja, da se v tej volilni kampanji govori o vsem, ne pa o konkretnih problemih, s katerimi se dnevno srečujejo ljudje.

SKUPINA 85 / PREDSTAVITEV RAZISKAVE

Različno doživljanje mesta in Krasa

Profesorica Marina Sbisà razčlenila naloge o okolju slovenskih in italijanskih dijakov

Soobstojanje slovenskega in italijanskega naroda je postalo predmet nove, obsirne in

svojevrsne raziskave. Pri slednji je sodelovalo šest razredov slovenskih in šest razredov italijanskih sol, katerim je bilo naročeno, da v prostem spisu opišejo trzasko ozemlje. Spise je zatem pregledala in razčlenila delovna skupina, ki jo je koordinirala profesorica Marina Sbisà v okviru izpopoljevalnega seminarja IRRSAE.

Izsledke raziskav so predstavili včeraj (Foto KROMA) med srečanjem, ki ga je priredila Skupina 85. Predavateljica profesorice Sbisà se je sicer začelo s polurno zamudo, ker je Nacionalno zavestništvo zasedlo dvorano novinarskega krožka preko domenjane ure. Predavateljica je najprej orisala metodologijo dela, ki jo zahteva tekstovna analiza, nato pa presla k neposrednemu citiranju razbranih podatkov, statističnih na-

vedkov in njihovi pomeni razčlenitvi. Podčrtane so bile podobnosti in razlike med slovenskimi in italijanskimi izdelki, njihovimi implicitnimi in eksplicitnimi izbirami pri opisovanju ozemlja, na katerem živijo dijaki in ki jim je skupno. Do izraza je prišlo nasprotno, v casih konfliktualno podoživljanje mesta, Krasa in sirske trzaska stvarnosti. (M.G.)

Tatovi priznali poraz

Tatovi, ki so se v noči na ponedeljek pritožili v urade elektricnega podjetja ENEL v 2. nadstropju poslopnja na drevoredu 20. septembra 89, so »sportno« priznali poraz.

V prostore so se prihulili, ne da bi pustili za seboj nobenega znaka o vplomu. Nato so se lotili železne blagajne. Obdelali so jo s številnimi pripomočki, a skrinja je zdržala njihov napad. Na koncu so se morali sprijazniti z dejstvom, da jim je pač spodletelo. Bili pa so toliko »gentelman-ski«, da so na blagajni pustili listek, v katerem čestitajo za »trdovitost« dragocene skrinje, ki pa ni skrivala nobene dragocenosti. Tudi ce bi tatovom uspelo, bi ostali z dolgim nosom, saj je bila blagajna prazna.

KAKO BOMO VOLILI

Parlamentarne volitve bodo le v nedeljo, 21. aprila. Volišča bodo odprta do 22. ure, na volišča pridemo z osebnim dokumentom in z volilnim potrdilom, ki smo ga prejeli na dom. Kdor ga ni dobil, naj ga dvigne na volilnem uradu lastne občine, ki bo odprt tudi v nedeljo.

Na volišču bomo dobili tri glasovnice. Roza glasovnico za večinski del volitev poslanske zbornice, rumeno glasovnico za senat in sivo glasovnico za proporcni del volitev poslanske zbornice. V vseh treh primerih je najboljšje, da prekrizamo SIMBOL ob imenu in priimku kandidata, ki stanišnja na glasovnici. NE PISEMO PREFERENC.

Občine Trst, Milje in Dolina sodijo v prvo senatno okrožje, občine Zgonik, Repentabor in Devin-Nabrezina v tako imenovano obmejno senatno okrožje, ki zajema tudi gorisko ter del videmske pokrajine vse do Rezije.

Trzaski rajonski sosveti Stara mitnica, Kjadin, Novo mesto, Kolonja-Skorlja, Sv. Jakob in Staro mesto sodijo v prvo poslansko okrožje, okoljske občine, zahodnokraški ter vzhodnokraški rajon ter mestni rajoni Rojan-Barkovlje, Sv. Ivan, Skedenj in Sv. Ana pa v drugo poslansko okrožje.

Srečanje SSK v Škednju

Slovenska skupnost vabi na srečanje o nedeljskih volitvah, ki bo danes ob 20. uri v Ukmarjevem domu v Škednju. Govorili bodo sekcijski tajnik Sergij Pettiroso, pokrajinski tajnik Peter Močnik in deželni tajnik Martin Breclj.

Poziv bivših borcev

Ustanova skupnosti prostovoljcev za svobodo, ki združuje borčevske organizacije različnih nazorovskih in političnih opredelitev, poziva državljane, naj ne oddajo svojega glasu tistim, ki pozabljajo na žrtve antifasističnega boja. Bivši borci poudarjajo aktualnost republiške ustave, ki predstavlja glavni temelj državne enotnosti. Ta načela so pred več kot petdesetimi leti omogočala zmago svobode nad zatiranjem ter odprla pot oblikovanju nove italijanske demokracije.

Poziv volilcem so na vsedravnih ravni podpisali predsednik VZPI-ANPI Boldrini, predsednik FI-PS Taviani in predsednik FIZP Aniasi.

Nabiralna akcija za Oljko

Pokrajinski odbor levosredinske Oлке zbira finančna sredstva za volilno kampanjo Fulvia Camerinija, Paola Rumiza in Orazia Bobbia. Vse informacije nudijo na tel. številkah 631-742, 631-992, 631-954.

Sredstva zbirajo tudi v naslednjih bančnih zavodih: Fulvio Camerini (Banca Antoniana t.r.14279Y-Tiziana Spaggiari), Paolo Rumiz (BNL t.r. 6769-Gianni Torrenti) ter Orazio Bobbio (Banca di Roma t.r.7100-651066/39-Antonio Pergola)

Sgarbi in Maroni proti vsem

V nedeljo sta bila v Trstu Vittorio Sgarbi (Lista Sgarbi-Pannella, ki je zaveznik desnice) in bivši notranji minister Roberto Maroni (Severna liga). Sgarbi je po pričakovanju zolcno in grobo napadal Oljko, Maroni pa v mirnejših tonih tako levico, kot desnico. Najbolj oster je bil vsekakor do Berlusconi in do Kartela svoboscin.

OBČINSKE UPRAVE / OBISK VIŠOKEGA FUNKCIONARJA

Prefekt v repentabrski občini

Upravitelji so seznanili Moscatellija s položajem in s problemi kraške občine

Prefekt Mario Moscatelli je včeraj uradno obiskal Obcino Repentabor, kjer ga je sprejel župan Aleksij Krizman skupno s sodelavci in z občinskimi tajniki. Domaci upravitelji so visokega vladnega funkcionarja (na sliki-Foto KROMA) seznanili s položajem in s problemi te majhne kraske uprave, ki sodi med najmanjše občine v državi.

Prefekt Moscatelli, ki je tudi vladni komisar, nadaljuje z obiski okoljskih občinskih uprav. Pred kratkim se je mudil v Dolini, prejšnji teden pa v Zgoniku.

UMOR / V UL. DEL BOSCO

Morilec je zadušil deklo z vrvo

Truplo Susanne Chicco so odkrili v noči na nedeljo

Ko so v noči na nedeljo policisti in karabinjerji prispeli v majhno stanovanje v Ul. del Bosco 17 in opazili na tleh truplo 32-letne Susanne Chicco, so takoj posumili, da deklo ni umrlo naravne smrti. Včeraj je obdukcija potrdila njihove dvome: deklo je bilo umorjeno. Mlado zensko so umorile morilceve roke ali vrvi, ki so se stisnili do smrti okrog njenega vratu.

Truplo Susanne Chicco je v soboto okoli polnoči odkril njen prijatelj, potem ko je odklenil vrata majhne stanovanje, v katerem je občasno prespal. Zenska je vzela stanovanje v najem pred nekaj meseci, pa ceprav je stanovala pri starih. Preiskovalci so ugotovili, da se ga je posluževala za ljubezenske zmenke. V njem naj bi se srečevala z moskimi, ki naj bi jih spoznala preko malih oglasov. Slo naj bi

torej za garsonjero, v kateri naj bi skrivaj zivela svoje dvojno življenje, ki pa je moralo biti zelo rezervirano, saj niso sosedje v poslopju opazili ničesar. Vsaj tako so izjavili...

Susannin prijatelj je odkril dekletovo truplo v kuhinji. Lezalo je na tleh. Bilo je ze v razpadajočem stanju. Oblacila so bila spravljen na stolic. V stanovanju je bilo vse urejeno: sledu o morebitnih preprih ali tatvini ni bilo. Prav tako preiskovalci niso našli mamila ali igel, ki bi lahko utemeljili domnevo o smrti zaradi prekomernega zauživanja droge, ali sledov, ki bi pričali o poskusu spolnega nasilja.

Obdukcija je pokazala, da je Susanna Chicco umrla vsaj tri dni pred odkritjem trupla.

Sodni zdravnik pa je na vratu odkril tudi nekaj temnejših madežev.

Po vsej verjetnosti je morilec ovil okrog vratu vrvi, in potegnil. Chiccova je umrla zaradi zadusitve.

Vzrok smrti je bil tako pojasnjen, takrat pa se je pravzaprav za namestnika javnega tozilca Gulotto in za podpolkovnika karabinjerjev Gasparreta, ki jima je poverjena preiskava, začel lov na morilca.

Preiskovalci so zaslišali mladega Susanninega prijatelja, ki je odkril truplo. Zaceli pa so tudi precesavati svet anonimnih oglaševalcev, s katerimi naj bi se deklo obcasno srečevalo. Chiccova je bila uradno brezposelna; ceprav je zivela pri starih, je bila precej avtonomna in je večkrat ostala nekaj dni od doma. Prav zaradi teh njenih navad so stari sele v soboto, po nekaj dneh odsotnosti in le nekaj ur pred tragicnim odkritjem, obvestili policijo, da je izginila.

DOLINA / DOBER ODZIV

Olivno olje »zabelilo« letošnjo odprto mejo

Spomladanska izvedba odprte meje, ki je se dodatno zapečatila prijateljske vezi in sodelovanje med občinama Dolina in Hrpelje-Kozina, se je kljub slabemu vremenu uspešno zaključila: poleg slovesnega sobotnega odprtja, literarnega večera, sprehodov po obmejni naravi, je v nedeljo dopoldan doživela velik odziv občinstva predstavitev olivnega olja. Pod pokroviteljstvom krajevne občinske uprave je srečanje priredil krozek istrobeske kulture Istria, zaobjelo pa je bodisi predstavitev tematske poljudno-znanstvene knjige kot tudi pravo predavanje o koristnosti in značilnostih olivnega olja. Srečanje v dvorani občinskega gledališca v Boljuncu je uvedel Marino Vocci, trakorekoc castni predsednik krožka Istria.

Spregovoril pa je o knjigi z naslovom Od Cresa do Krasa, ki jo je Livio Dorigo posvetil prav obravnavi tega svojstvenega sredozemskega prostora, v katerem se prepleta več narodnostnih in kulturnih izrazov, tradicij in življenjskih navad, posamezne predele pa med drugim združuje tudi cedalje prisotnejše in nacrtnješe pridelovanje oljk.

Po knjigi je prislo na vrsto olivno olje: o njem so spregovorili strokovni izvedenec Francesco Rosati, član mednarodnega gibanja za kulturo olivnega olja. Nadpoprečno številno občinstvo je z zanimanjem sledilo razlagi in s posegi popestrilo živahno razpravo, ki se je sklenila s pokušnjo raznih dobrot in seveda primerkov olivnega olja iz raznih predlov na območju od istrskih do naših krajev. (dam)

ZDRUŽENJE UISP / V NEDELJO

Uspelo tekmovanje po mestnih ulicah

Manifestacije »Vivicittà« se je udeležilo okrog 800 tekačev - Sprehod po mestu

Lepo vreme je privabilo veliko tekmovalcev na »Vivicittà« (Foto KROMA)

NOVICE

Sancin prijavil Piccolo

Primoz Sancin je poslal jamstveniku za prijavo proti trzaskemu časopisu Il Piccolo, katerega obtožuje dezinformacije in netenja narodnostne mrznje proti Slovincem. Sancin to dokazuje z dejstvom, da mu niso objavili nobenega pisma o vprašanju fojb ne gradiva, ki ga je posredoval Piccolovim novinarjem.

Ex tempore na temo starorimskih ostankov

Literarni center za Furlanijo-Juljsko krajino (Ul. Bonomo 15) bo ob sodelovanju z župnijo S. M. Maggiore in bratovščino Madonna della salute (Ul. Collegio 6) 18. in 19. maja priredil slikarski ex tempore na temo »starorimski ostanki v starem mestu«. Udeležiti se ga lahko vsak slikar v deželi. Zigosanje platen bo v omenjenem župnišču 18. maja (sobota) od 8. do 14. ure in 19. maja od 9. do 11. ure.

Novinarji izvolili delegate za kongres sindikata FSNI

Na nedeljskih volitvah so deželni novinarji izvolili delegate za vsedrjavni kongres enotnega novinarskega sindikata, ki bo proti koncu maja na Sardiniji. Na listi »Avtonomija, solidarnost in prenova« je največ glasov prejel novinar našega dnevnika Marko Marinčič, kongresa pa se bo kot izvoljen na isti listi udeležil tudi Fulvio Gon. Največ (100) glasov je prejela lista »Realnost FJK«, ki bo na kongres poslala 4 predstavnike, in sicer Clementeja Boranda, Piera Villotto, Gabriello Ziani in Roberto Giani, sedmi delegat, Stabile, pa bo zastopal listov upokojencev »Srebrni panterji«. Dva delegata bosta zastopala publiciste, trzaska Fulvio Sabo, videmske pa Natale Zaccuri.

V Kmetijski zadrugi prošnje za prispevek na pridelavo olja

V nedeljski prilogi Kmečke zveze smo v članku »Prošnje za prispevke na pridelavo olja« napačno zapisali, da bodo prošnje izpolnjevali uslužbenci Kmečke zveze v svojih prostorih na Ul. Cicerone. V resnici bodo prošnje izpolnjevali, kot piše tudi na osebnih sporocilih zainteresiranim, na sedežu Kmetijske zadruge v Industrijski coni (Ul. Travniki) in sicer v petek, 19. t.m., ob 15.30 do 18. ure in v soboto, 20. t.m., od 8.30 do 12.30. S seboj je treba prinesiti družinski list, potrdilo mod. F, ki ga je izdala točka oz. Kmetijska zadruga, in kopijo davčna številke (codice fiscale) ali kopijo številke IVA (partita IVA).

Ogrevanje 10 ur na dan

Trzaski zupan je podpisal odredbo, s katero doloca, da so od danes do konca meseca naprave za ogrevanje lahko prizgane 10 ur na dan.

Tečaj za oblikovanje gline

Združenje »Starsi skupaj« organizira tečaj za oblikovanje gline. Začel se bo v petek, 19. t.m. na soli Otona Zupanciča pri Sv. Ivanu in bo vsak petek od 20. do 22. ure. Vodila ga bo Jasna Merku. Nekaj mest je še prostih in kdor bi se rad vpisal, se lahko obrne na psihopedagoško službo na telefonsko številko 399-2266.

V nedeljo se je po trzaskih ulicah, kot sicer v več kot 50 italijanskih mestih, odvijalo že 13. tekasko tekmovanje »Vivicittà« v priredbi pokrajinskega odbora zveze UISP in pod pokroviteljstvom Občine, Pokrajine in Dezele; pri pobudi pa so sodelovala tudi druga mestna združenja in organizacije. Tekmovalci so svoj delež namenili deželni koordinacijskemu združenju »Libera«, ki se bori za svobodno družbo. Na startu na Trgu Duca degli Abruzzi se je zbralo okrog 800 atletov, »nedeljskih« tekačev in tudi kotalkarjev. V tekmovalni kategoriji je prvo mesto osvojil Michele Gamba, drugi je bil Slovenec Beno Piskur, tretji pa Trzčan Roberto Pozzari, med tekmovalkami pa je zmagala Goricanka Marinella Borghes.

V soboto pa je odbor Camminatrieste priredil sprehod od Drevoreda XX. septembra od Trga Unità, s katerim so prireditelji zahtevali učinkovit načrt o mestnem prometu.

JUS / UPRAVLJANJE TERITORIJA

Vrstijo se sestanki jusarskih odborov

Statut proseškega odbora je že začel veljati

V teh dneh se po vaseh trzaska pokrajine vrstijo sestanki jusarskih odborov; jusarji razpravljajo o opravljenem delu in o nalogah, ki jih se čakajo.

»Zemlja nam pomeni vse in če jo zgubimo, bo po nas,« je na četrtkovem občnem zboru jusarskega odbora v Trebcah zatrdil njegov predsednik Florindo Carli. To je bil zadnji zbor v petletni mandatni dobi, ki se bo iztekla 26. maja, domačini pa naj bi zdaj posteno nabrusili orožje. Zakaj? Zato, da bi si izbojevali nov status, da bi skratka dobili srenjski jusarski odbor, ki bi ga sami predlagali in imenovali, ne pa Občina Trst.

Deželna vlada v resnici že pripravlja statut za srenjske odbore povsod tam, kjer so jih vaščani izbrali za casa Avstrije. »Četudi je neko zemljišče v lasti Občine, bi ga upravičenci v tem primeru vseeno uživali,« nam je pojasnil predsednik Carli in nadaljeval: »Znova se bomo sesli 23. aprila, da predstavimo kandidate za novi odbor in se posvetujemo se z občinskim svetovalcem Petrom Močnikom, 9. maja pa bomo imeli skupen vaski sestanek in volitve.

Sinoci pa je odbor za ločeno upravljanje jusarskega premoženja Prosek, v Kulturnem domu na Proseku podal vasčanom letno poročilo o delovanju in jih seznanil o volitvah za obnovo jusarskih odborov, ki bodo v nedeljo, 26. maja.

Letošnje srečanje sicer sovpada z volitvami za obnovo jusarskih odborov in zato je bil govor tudi o kandidatih listi. Pred petimi leti so bili na Enotni listi Prosek izvoljeni Bruno Rupel, Bogdan Bogatec, Drago Cibic in Luciano Stoka; slednji so zato poročali o težavah in o opravljenem delu.

Poročali so tudi o statutu, glede katerega so prejeli obvestilo, da je bil objavljen v deželni vestnik, kar pomeni, da je že stopil v veljavo. To je nedvomno velik uspeh in pridobitev za proseški odbor, ki je verjetno eden od redkih v deželi, ki ima statut.)

S srečanja trebenskih jusarjev (Foto KROMA)

JUBILEJI / 25 LET SLOVENSKEGA ŠOPKA

Praznik otroškega petja v Mačkoljah

Z malimi mačkoljanskimi pevci so jubilej proslavili starši, prijatelji in ugledni gostje

V nedeljo popoldne je bila Srenjska hiša v Mačkoljah polna petja in veselja. Otroški pevski zbor Slovenski sopek je namreč slavil 25 let delovanja. Z malimi mačkoljanskimi pevci so to pomembno obletnico praznovali njihovi starši, prijatelji, številni ugledni gostje in vsi, ki jim je pri srcu slovenska pesem.

Prvi pozdrav Slovenskemu šopku so prinesli sovrstniki otroškega pevskega zbora Kresnice od Sv. Ivana, ki so pod vodstvom s. Karmen zapeli sedem pesmi. Takoj za njimi so na oder stopili mali slavljenci - sedanjí člani Slovenskega šopka. Pod vodstvom Marine Sturman so odpeli prvi del svojega programa. Pri tem so svoj pevski doprinos dale tudi nekatere pevke, ki so kot zadnje zapustile zbor pred nekaj leti.

Besedo je prevzela Ljubica Smotlak, ustanoviteljica in dolgoletna pevovo-

dja Slovenskega šopka (-zbor je vodila se do dveh let od tega, ko je njeno mesto prevzela Marina Sturman). V njenih besedah je izzvenela predvsem zahvala sedanjim in nekdanjim pevkam in pevcem, njihovim staršem, se posebej materi, kot je sama pripomnila, ter vsem ostalim, ki so stali zboru ob

strani v teh 25. letih. Vsakemu izmed otrok, ki sedaj pojejo v zboru, je podarila ploščo, ki jo je Slovenski sopek izdal ob svoji desetletnici.

Mali pevci so nato predstavili še drugi del svojega programa. Petju so sledili pozdravi in čestitke prisotnih gostov. Kot prvi je Slovenskemu šopku česti-

Kriški jusarski odbor se je po letu dela sestel z vaščani

Kriški jusarski odbor se je po skoraj enoletnem delovanju v petek v Sirkovem domu sestel z vaščani. Cutil je potrebo, da jih seznaní s sedanjim stanjem in s spremembami, ki so medtem nastale na tem področju, predvsem pa z delovanjem odbora.

Predsednik odbora Božo Sedmak (odbor sestavljajo se podpredsednik Milos Kosuta, blagajnik Sergio Zotti, tajnik Ljubo Kosuta in odbornik Vojko Tretjak, medtem ko nadzornemu odboru predseduje Angel Bogatec, nadzornika pa sta se Niko Sirk in Silvano Kosuta) je na srečanju vasčanom podrobneje osvetlil zgodovino jusa in jusarskih pravic.

Zgodovinski dan o uzakonjenju kriškega jusa je vpis lastninske pravice v zemljiške knjige pod imenom »La comune di Santa Croce« v trzaskem tavalarnem uradu dne 19. julija 1835 pod tavalarno številko 3329. Premoženje obsega zemljišča pod sedanjo trzasko občino in trenutno znaša okrog 2 milijona kvadratnih metrov.

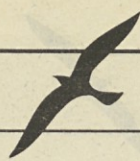
Trzaska občina je skusala večkrat (v letih 1822, 1825, 1826) vpisati lastnino pod svoje ime; zelesa se je polastiti zemljišč v Križu, pa tudi v Trebcah, pri Banih, na Opčinah, na Kontovelu in pri Sv. Mariji Magdaleni, a brez uspeha. Kriška skupnost ima jusarska zemljišča (400 tisoč kvadratnih metrov) tudi v nabrezinski in zgonski občini. V lasti kriške vaske skupnosti niso samo zemljišča kot taka, ampak tudi gozdovi, poti, razvaline stare cerkvice na Sv. Primožu, cerkvice Sv. Roka v vasi, izvir Skadanc, kot tudi nekatere vaske ulice, glej tiste, ki niso asfaltirane; vse to sodi v njeno imovino.

Po orisu zgodovine jusa od njenega začetka pa do današnjih dni, je predsednik Božo Sedmak podčrtal razloge, zaradi katerih je bilo ponovno obujeno nekoliko zamrlo delovanje jusarskega odbora: obnovljeno je bilo, da bi se kriški jus cimprej celotno vrnil v kriške roke ter da bi se v tem ohranila slovenska avtohtona značilnost vaske skupnosti. Lanskega maja so člani obnovili odbor, ki se je redno sestajal, udeleževal se je raznih sej o jusu in sodeluje tudi s podobnimi odbori drugih vasi.

Predsednik Sedmak je spregovoril tudi o bližnjih volitvah jusarskih odborov. V Križu niso bile razpisane in tako v vasi ni takojimenovanega odbora za »uso civico«; upamo, je dodal, da bo tako ostalo tudi v bodoče. To upanje sloni na pismu, ki smo ga pred kratkim prejeli od deželne uprave in v katerem je omenjeno, da za kriško vasko skupnost ni predvideno ugotavljanje obstoja »usi civici«; gre namreč samo za zasebno lastnino, čeprav skupno.

Med najvažnejšimi vprašanji preteklega leta, ki jih je odbor zelel urediti, je bilo ugotavljanje dejanskega stanja lastnine kriške vaske skupnosti. Odbor je tudi vseskozi sodeloval pri pripravi statuta delovanja vaske skupnosti s ciljem, da bi v vseh vaseh sprejeli isti statut, da bi ne bilo bistvenih razlik in dolocil pri vodenju ozioroma upravljanju teh vaskih imovin.

Niko Tul

RAZSTAVE / V PROSVETNEM DOMU NA OPČINAH

Akvareli Marjana Miklavca

Večer je obogatil nastop MPZ Primorsko iz Mačkoli

Prijetno so se imeli člani SKD Tabor z Opcin, njihovi prijatelji in simpatizerji, pa tudi sicer ljubitelji slikarske umetnosti in lepega petja, v petek, ko je v društvenih

prostorih razstavil svoja dela Marjan Miklavc, umetnik iz Sezane, predstavila pa ga je Polona Skodič (Foto Kroma). Na večeru je sodelovala moska pevska

skupina Mešanega pevskega zbora Primorsko iz Mačkoli, ki jo vodi zborovodja Tone Baloh. Bil je to lep večer, povezan z ogledom akvarelov, ki jih razstavlja Marjan Miklavc, z lepo, tudi strokovno utemeljeno besedo Polone Skodič, nato pa še z nastopom priljubljene moske pevske skupine iz Mačkoli, ki je, večeru primerno zapela nekaj najbolj priljubljenih in občutenih slovenskih pesmi.

Večer je s kratkim pozdravom uvedla, v imenu domačega društva Tabor, prof. Kostanca Filipovič, ki je povedala nekaj besed o umetniku, kot tudi o razstavi, ki bo odprta vse do 22. aprila od 16 do 20. ure. (N.L.)

VČERAJ-DANES

Danes, TOREK, 16. aprila 1996

BENO

Sonce vzide ob 6.18 in zatone ob 19.53 - Dolžina dneva 13.35 - Luna vzide ob 5.29 in zatone ob 18.25.

Jutri, SREDA, 17. aprila 1996

RUDI

VRÉME VČERAJ OB 12. URI: temperatura zraka 11,3 stopinj, zračni tlak 1021,4 mb narašča, brezvetrje, vlaga 69-odstotna, nebo jasno, morje skoraj mirno, temperatura morja 10,1 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI
RODILI SO SE: Tobia Faïman, Guido Stavro-Santaroša, Manuel Pitacco, Thomas Zaccaria, Neomi Falconer, Federica Totano, Noemi Benedetti, Milica Marinkovic, Chiara Santoro, Daniele Bernich, Marco Lo Presti, Beatrice Modesti in Kevin Kocjancic.

UMRLI SO: 85-letna Maria Gregori, 72-letna Giuseppina Laboranti, 61-letna Carmen Neubert, 85-letna Maria Pison, 81-letna Laura Traente, 46-letna Giovanna Zivkovic, 81-letni Alberto Scerni, 87-letni Effisio Bouquet, 75-letni William Ugo, 67-letni Giordano Basez, 80-letna Antonia Cok, 96-letna Adelia Bonifacio, 94-letna Giovanna Massafa, 87-letna Giuseppina Kralj, 87-letni Francesco Ramponi, 73-letni Rosario Vasta, 78-letni Gaetano Speranza.

LEKARNE

Od PONEDELJKA, 15., do SOBOTE, 20. aprila 1996

Normalen urnik lekarn od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00

Ul. Rossetti 33 (tel. 633080), Ul. L. Stock 9 - Rojan (tel. 414304).

OPCINE - Trg Monte Re 3/2 (tel. 213718) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Lekarne odprte od 19.30 do 20.30

Ul. Rossetti 33, Ul. L. Stock 9 (Rojan), Borzni trg 12.

OPCINE - Trg Monte Re 3/2 (tel. 213718) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

NOCNA SLUŽBA
Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Borzni trg 12 (tel. 367967).

Za dostavljanje zdravil na dom tel. 350505 -

TELEVITA

Urad za informacije KZE-USL - tel. 573012.

Urad za informacije KZE deluje od ponedeljka do

petka od 8. do 13. ure. - tel. 573012.

Zdravstvena dežurna služba

Nocna služba od 20. do 8. ure, tel. 118, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

Hitra pomoč tel. 118.
Telefonska centrala KZE-USL: 399-1111.

KINO

ARISTON - 17.30, 21.45 »Casinò«, r. Martin Scorsese, i. Sharon Stone, Robert De Niro, Joe Pesci, porepovedan mladini pod 14. letom.

EXCELSIOR - 17.00, 18.45, 20.30, 22.15 »Toy Story«, prod. Walt Disney.

EXCELSIOR AZZURRA - 18.00, 20.00, 22.00 »Nome in codice Broken Arrow«, i. John Travolta, Christian Slater.

AMBASCIATORI - 16.00, 18.00, 20.05, 22.15 »Io ballo da sola«, r. Bernardo Bertolucci, i. Jeremy Irons.

NAZIONALE 1 - 16.00, 18.00, 20.05, 22.15 »Copycat - Omicidi in serie«, i. Sigourney Weaver, Holly Hunter.

NAZIONALE 2 - 16.00, 18.50, 21.45 »Brave Heart - Cuore impavido«, r. i. Mel Gibson.

NAZIONALE 3 - 16.15, 18.15, 20.15, 22.15 »City Hall«, i. Al Pacino, Bridget Fonda.

NAZIONALE 4 - 16.30 »Babe, maialino coraggioso«, 18.30, 20.20, 22.15 »Uomini senza donne«, i. Gianmarco Tognazzi, Alessandro Gassman.

MIGNON - 16.00 - 22.00 »Il grande tabù«, porn., prepovedan mladini pod 18. letom.

CAPITOL - 17.00, 18.40, 20.20, 22.10 »Dracula morto e contento«, r. Mel Brooks, i. Leslie Nielsen.

ALCIONE - 18.30, 20.15, 22.00 »L'odio«, r. Mathieu Kassovitz. Film bodo predvajali v francoscini. Jutri: 18.30, 20.15, 22.15 Cyclo.

LUMIERE - 18.45, 20.30, 22.15 »Guantanamo«, i. Mirtha Ibarra.

PRIREDITVE

SKD TABOR Opcine - Prosvetni dom. Do 22. t. m. razstavlja akvarele MARJAN MIKLAVEC. Razstava bo odprta vsak dan od 16. do 20. ure.

SKD VIGRED in O.S. S. Gruđen vabita jutri, 17. t. m., ob 15. uri v prostore osnovne sole v Sempolaju na ogled veseloigre SKOPA NEZA v izvedbi otroške dramske skupine Kraski dom.

TRZASKA KNJIGARNA, ZALOŽBA DEVIN IZ TRSTA in ZALOŽBA LIPIA IZ KOPRA vabijo v četrtek, 18. t. m., ob 17.30 v

ZALOŽBA KRAŠKI KROG,
GENERALNI KONZULAT REPUBLIKE SLOVENIJE,
SLOVENSKI KLUB, TRŽAŠKA KNJIGARNA
in NARODNA IN ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA

vabijo danes, 16. t. m., ob 20.30 v Gregorčičevo dvorano (Ul. Sv. Frančiška 20) na predstavitev knjige

Nade Kraigher

ONKRAJ GROBA

Avtorico bo predstavila prof. Bogomila Kravos, odlomke iz knjige pa bo brala Mira Sarđoč

GLASBENA MATICA TRST

Koncertna abonmajska sezona 95/96

V četrtek, 18. t. m., ob 20.30
v stolnici sv. Justa v Trstu

MILKO BIZJAK, orgle
SIMONA SLOKAR, violončelo

Na sporedu: Walther, Vivaldi, Stanley, Bizjak

DAROVE in PRISPEVKE

za objavo v časopisu sprejemajo v tajništvo Uredništva PD (tel. 7796600) in preko poverjenikov posameznih društev in ustanov.

Prispevke sprejema tudi krožek KRUT - Trst - Ul. Cicerone 8 (prilicje) tel. 360072, s sledečim urnikom: 9.00-13.00 in 14.30-17.30 od ponedeljka do petka.

Aja tutaja

Sebastjan

Raffaelli in Aleksandru nagaja.

Da bi cim več pel in cim manj jokäl mu zelim vsi

plesalci, pevke in godci TFS Stu ledi

maja 1996. Sestanek bo danes, 16. t. m., ob 20. uri v mali dvorani v Prosvetnem domu na Opcinah, Ul. Ricratorio 1.

ODBOR MAJENCE '96 prisrcno vabi vse vasčane in vasčanke na srečanje za organizacijo letosnje majence. Zberemo se jutri, v sredo, 17. t. m., ob 21. uri v prostorih stare občine. Pridite, da skupaj nacrtnemo najboljši način za izpelavo našega vaskega praznika!

KD V.VODNIK v sodelovanju z alpinističnim društvom SPDT vabi na informativni sestanek za plezalni tečaj, ki se bo odvijal v drugi polovici maja. Za krajši pogovor s predavatelji se srečamo jutri, 17. t. m., ob 20.30 v prostorih stare občine (bivše poste) v Dolini.

V CETRTEK, 18. t. m., ob 20. uri bo v prostorih osnovne sole v Medji vasi vaski sestanek za izbiro kandidatov za jusarske volitve, ki bodo 26. maja.

V CETRTEK, 18. t. m., ob 15. do 16.30 se nadaljuje v Centru za mentalno zdravje pri Domju tečaj o vlogi in uporabi zdravilnih zelišč. Tečaj bo vodila Christel Garassich, diplomirana na univerzi v Urbinu. Informacije v Centru, Ul. Morpurgo 7, tel. st. 281402, 281274.

SEKCIJA VZPI-ANPI Devin-Nabrezina vabi vse svoje člane na sekcijski kongres, ki bo v petek, 19. t. m., ob 17. uri na sedežu SDL-PDS na Trgu Sv. Roka v Nabrezini. Zaradi važnosti srečanja stajemo na vašo udeležbo!

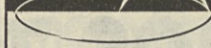
PREDESEDNIK Slovenskega raziskovalnega inštituta sklicuje OBCNI ZBOR v torek, 30. t. m., ob 18. uri v prvem in ob 19. uri v drugem sklicu v Gregorčičevi dvorani, Ul. S. Francesco 20 v Trstu. Dnevni red: poročilo upravnega sveta, obracun za leto 1995 in predracun za leto 1996, razrešnica nadzornega odbora in razno.

ČESTITKE

Včeraj je ugasnila prvo svecko naša mala MARTINA DEBERNARDI. Da bi bila vedno nasmejana ji iz srca želita mama Mara in očka Franco, bratec Marko pa ji posilja dolgi vlak poljubckov.

Dne 16. t. m. slavi 85. rojstni dan JUSTINA STAREC. Se na mnoga leta ji zeli moz Joze in sinova Danilo in Silvano z družinoma ter vnuki Robi, Paolo in Dejan.

SLOVENSKI DEŽELNI ZAVOD
ZA POKLICNO IZOBRAŽEVANJE
TRST - GORICA

prirreja se sledece tečaje:

- * EXCEL 5.0 - 30 ur
- * Zunanja trgovina (za vmesne kadre v podjetju) - 50 ur
- * varnost in higiena na delu - 20 ur
- * Podjetniško usposabljanje - 40 ur
- * Marketing v zunanji trgovini - 20 ur
- * Srbscina za poslovno uporabo - 50 ur
- * Retorika oz. javno nastopanje - 40 ur
- * Internet - 20 ur

Vpisovanje in ostale informacije najkasneje do 20. aprila t.l. v tajnistvu Zavoda v Trstu, Ul. Gimnastica 72, tel. st. 566360.

TPPZ

P. Tomazic

Sporocilo pevcem
TPPZ P. Tomazic

V četrtek, 18. t. m., ob 11.30 bodo vsi pevci v Barkovljah na pokopališču pred kapelo.

Tu bomo imeli kratko vajo, ob 12. uri se bomo poslovili od tovarisice Jelke Gerbec, borke za delavske pravice. (Niso potrebne uniforme)

Naslednji dan, v petek, 19. t. m., ob 20.30 bomo imeli vajo za nastop v Cankarjevem domu v Ljubljani, ki bo v petek, 26. t. m., ob 20. uri. Odhod avtobusov izpred Partizanskega doma na Padričah bo ob 15. uri. Ljubljanska televizija bo proslavo prenasala.

PRISPEVKI

V spomin na Piera Callin daruje žena Anica s Silvio in Riccardom 100.000 lir za Stadion 1. maj.

V spomin na tovarisico Jelko Grbec daruje Roza Pockar 25.000 lir za casopis Iskra.

Ob 17. obletnici smrti mame in none Valerieje daruje Marica, Ilde in Bogdan 50.000 lir za DPZ Vesna.

V spomin na pok. Valerijo Persinovic darujeta Milena in Mirko 50.000 lir za cerkevne orgle na Kontovetu.

V spomin na Maro Blasin daruje hčerka Nives z družino 100.000 lir za MoPZ Vasilij Mirk.

Namesto cvetja na grob gospe Judite Hrovatin daruje družina Sossi-Starc 30.000 lir za cerkev sv. Jerneja na Opcinah.

Namesto cvetja na grob pok. Valerieje Zuccoli darujeta Zvonka in Dario 20.000 lir za Skupnost družina Opcine.

Namesto cvetja na grob pok. Valerieje Zuccoli roj. Persinovic darujeta Igor in Donatella Cotic 50.000 lir za CPZ s Proseka.

V spomin na prijatelja Marcelco Pahor darujeta Poldina in Vera 50.000 lir za Sklad Dorce Sardoc.

12. aprila je v 87. letu starosti preminila naša draga sestra in teta

Pepka Kralj vd. Košuta

Pogreb bo v četrtek, 18. t. m., ob 12.30 iz mrtvasnice v Ul. Pietà v zgornjo cerkev.

Zalostna vest sporočajo sestra Ivanka, nekak Tonko z družino ter ostalo sorodstvo

Gabrovec, 16. 4. 1996

Sporočamo, da bo pogreb

Mira Petelina

danes, torek, 16. t. m., ob 11.00 uri v nabrezinski cerkvi.

SVOJCI

Nabrezina, 16. aprila 1996

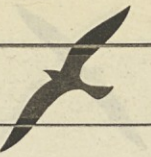
Zveza neposrednih obdelovalcev v Trstu izreka iskreno sozaljje svojemu odborniku Srečku Stolfi in svojem ob izgubi drage mame.

SPREJEM OSMRTNIC

od ponedeljka do petka od 8.30 do 15. ure
PUBLIEST - Trst Ul. Valdirivo 36
tel. 040-361888 - fax 040-768697

ob sobotah, nedeljah in praznikih
redakcija Primorskega dnevnika
Ul. Montecchi 6 - tel. 040-7796600

MALI OGLASI IN RAZNA
OBVESTILA ZA OBJAVO
NASLEDNJI DAN
se sprejemajo
od 8.30 do 12.30
od ponedeljka do petka
OB SOBOTAH IN PRAZNIKIH
ZAPRTO
PUBLIEST - Ul. Valdirivo 36 - l. nad.
Tel. 361888 - Fax 768697

FILM VIDEO MONITOR

Danes zaključek 11. izvedbe revije

Nocojšnji spored namenjen predvsem mladim

Posnetek z nedeljske razprave o novih oblikah komunikacije, ki jo je vodil Aleš Doktorič (foto Bumbaca)

Na 11. Film Video Monitorju je v nedeljo potekala okrogla miza, na kateri so razpravljali o novih medijskih in umetniških možnostih, ki jih ponuja računalniška mreža Internet. Po predstavitvi slovenskih web strani je tako stekla živahna razprava, med katero je predstavnik skupine Ljudmila poudaril nove komunikacijske in izrazne možnosti, ki jih Internet ponuja. V popoldanskem sporedu je bil ob celovečercih Radio.doc in Velika sinja cesta vreden pozornosti predvsem kratki animirani film Zdravka Barisica, ki se je po avtorjevih besedah rodil "kot njegova oblika sprave".

Včeraj so bili gostje na obisku v Ljubljani, v večernih urah pa so si

lahko ogledali kratki nemi film Ko sem bil mrtev, najstarejši doslej ohranjen Lubitschev film, ki sta ga odkrila v Novi Gorici raziskovalca Lilijana Nedić in Silvan Furlan.

Nocoj se Film Video Monitor zaključuje, spored pa bo namenjen predvsem mladim gledalcem. Ob 20.30 bodo predvajali film Prerokbe ognja Američana Michaela Bensona, pogled na slovensko zgodovino iz vidika Neue slowenische Kunst (NSK), in računalniški film Lodomir-faktura Marka Peljhana, osnovan na delu Slike iz razstave Kandinskega. Zatem bodo predvajali video Zbiralci peska Nevena Korde in Zemire Alajbegović ter produkcija studentov AGRFT.

GLASBA / NATEČAJ ALFREDO MARCOSIG

Nagradili violiniste in violončeliste

Spomin na pobudnika natečaja - Nagrajeni gojenci začenjajo mednarodno turnejo

Nagrajevanje zmagovalcev natečaja Alfredo Marcosig za gojence violine in violončela v glasbenih solah dežel Alpe Jadran je v nedeljo bilo v duhu ganjenega spomina na lani preminulega ustanovitelja, po katerem je tekmovanje poimenovano. Umetniški vodja Aladar Janos se je spomnil prof. Marcosiga in pomena natečaja, ki skuša zblizevati glasbene sole in dati mladim talentom priložnost za uveljavitev. Letos so zlasti med najmlajšimi izstopali gojenci iz Slovenije (5 prvih mest od 8). Vsi najboljši bodo po nedeljskem slavnostnem koncertu v Gorici v naslednjih tednih na mednarodni turneji skupaj z mladinskim orkestrom Alpe - Jadran.

Umetniški vodja natečaja Aladar Janos med govorom na koncertu zmagovalcev (foto Bumbaca)

Gledališke predstave, ki bi zaslužile večjo pozornost

Gorica doslej ni pokazala velikega zanimanja za eksperimentalno gledališče v postavitvah mladih upov italijanskega teatra. Vsaj tako bi lahko ocenili po prvi predstavi iz niza treh gledaliških poiskov, ki se bodo zvrstili v tem mesecu na odru Kulturnega doma v Gorici. Prvo predstavo si je ogledalo malo gledalcev. Ne glede na to pa je bila predstava gledališča Nuovo Teatro iz Neaplja "La partitella" svojevrstna, tipično italijansko-nogometna predstava, v kateri se odraža mladinsko-navijaški duh. Mladi igralci, ki si postopoma utirajo pot v gledališki svet, so se nadvse dovršno izkazali; kar daje slutiti, da bomo marsikoga od nastopajočih v prihodnjih letih lahko spremljali tudi pri zahtevnejših projektih, tako na

gledališkem področju, kot tudi na filmskem.

Naslednja predstava v nizu, ki ga prireja goriška občina, skupno z Emac in Ente Teatrale Regionale iz Vidma bo jutri, 17. aprila, ob 20.30. To bo igra "La provincia di Jimmy", v priredbi gledališča Arca azzurra teatro; tretja in zadnja predstava pa je predvidena v ponedeljek, 29. aprila, ko bomo lahko prisostvali igri "Il maresciallo Butterfly" v postavitvi italijanskega stalnega gledališča iz Trsta.

Naslednja predstava slovenske abonmajske sezone SSG v Gorici pa bo 6. in 7. maja s pričetkom ob 20.30. Tokrat bo na vrsti predstava ansambla SSG "Izpraznjeno vrni", komedija Maurizia Costanza, ki bo prvič predstavljena v slovenščini.

PREDAVANJE / INFORMIRANJE NAJSTNIKOV

Kako se ogniti okužbi z AIDS

O problemu spregovorili ugledni in med mladimi popularni gostje

AIDS je zahrbtna bolezen, ki pa se ji lahko izognemo z informacijo o možnosti zaščite med spolnimi odnosi in s preprečevanjem obnašanj (na primer izmenjava igel med narkomani), ki sirijo okužbo. Zato je dobrodošla pobuda zavoda Cossar in študijskega centra Principe, ki sta včeraj povabila vrsto uglednih osebnosti, da so dijakom spregovorili o AIDS-u. (foto Bumbaca) Med temi so bili prof. Umberto Tirelli iz centra za AIDS v Avianu, novinar Mino Damato in televizijski napovedovalki Elisabetta Gardini in Maria Giovanna Elmi.

NOVICE

Polemika o volišču v Jamljah

Nacelnica SSK v Doberdolu Marija Ferletic nadaljuje polemiko o volišču v Jamljah. Občinska volilna komisija je odredila za 21. april preselitev volišča v Doberdob, ker higijenske razmere v bivši soli v Jamljah ne dopuščajo ureditve volišča. Ferletičeva ugovarja utemeljitvi, pa tudi sklepu področne volilne komisije v Trzinu, ker pravi, da ni "novih težkih okoliscin", ki bi opravičevale prenos volišča. Ferletičeva zahteva konkretne odgovore, opozarja na skoraj 150 protestnih podpisov pa tudi na skrajni protest nekaterih, ki so zavrnili volilnice.

Solidarnostno srečanje dijakov

Dijaki znanstvenega liceja "Michelangelo Buonarroti" bodo danes sklenili niz prireditev v okviru projekta Vzgoja k miru in večkulturnosti. V avditoriju poklicnega izobraževalnega solskega centra bodo, skupaj z dijaki znanstvenega liceja "Leonardo da Vinci" iz Reggio Calabrie predstavili recital "Nella comune aiuola: parole e musica di qua e de la dai confini" (Skupna greda: besede in glasba na tej in drugi strani meje). Na sporedu bodo odlomki iz del italijanskih, slovenskih, hrvaških, srbskih in bosanskih literarnih del, opremljeni z glasbenimi vložki. Prireditve je pripravila Barbara della Polla.

Vandalsko početje

Neznanci so v noči od sobote na nedeljo vlomili v dva objekta na območju Podgore, oziroma Majnic. V Podgori so zaprli zaklopko, ki nadzira dotok plina v omrežje, na Majnicah pa so povzročili nekaj skode na napravah. Hujskih posledic na srečo ni bilo.

GORICA - NOVA GORICA / NAD 450 POHODNIKOV

Uspeh 2. Vivicità

Socasno s potekom podobnih prireditev v številnih italijanskih in evropskih mestih - tudi v krajih, kjer je se do nedavna divjala vojna, kakor v Bosni - se je med Gorico in Novo Gorico v nedeljo odvijal pohod Vivicità v priredbi združenja UISP, ZSSDI, društva Marathon in Sportne zveze iz Nove Gorice. Na startu, na osirku Caterinijeve ulice, se je zbralo skoraj petsto udeležencev, ki so točno ob 10.30 sli na dvanajst kilometrov dolgo pot. Nekaj najbolj zagnanih je progo, ki je bila speljana tudi preko grajskega grica in skozi pred kratkim odprti park, preteklo. Na slovenski strani je pohod potekal po stezah na Kapeli in Panovcu. Cilj je bil na kotalkališču v Novi Gorici. Udeležence sta pozdravila župana obeh mest in pokrajinski odbornik Tavagnutti. Mimo mednarodnega značaja goriške prireditve, velja podčrtati dejstvo, da je pri organizaciji sodelovalo tudi združenje za boj proti vsem oblikam mafije in za vzgojo v legalnosti (foto Bumbaca - udeleženci ob startu).

KINO

GORICA
KULTURNI DOM 11.
Film video Monitor.
CORSO 17.30-19.40-22.00
»Dead man walking«. Susan Sarandon.

RAZSTAVE

V SINAGOGI v Ul. Ascoli je do 18. aprila (delavniki 16.00-18.00, nedelja 10.00-13.00) na ogled dokumentarna in fotografska razstava o zgodovini goriškega geta ob 300-letnici njegove ustanovitve.

IZLETI

DRUŠTVO SLOVENSkih UPOKOJENCEV prireja od 27. maja do 1. junija pomladanski izlet z ogledom treh italijanskih jezer (Como, Maggiore in Garda). Prijave na sedežu se jutri, 17. aprila.

SPDG obvesča, da je se nekaj mest za družinski avtobusni izlet v Polhov Gradec z vzponom na Grmado, ki bo 28. aprila. Prijave na sedežu društva jutri in v četrtek.

UPOKOJENCI iz Doberdoba organizirajo izlet v Cinque Terre in San Marino, od 15. do 18. maja. Prijave pri Mili do 4. maja.

OBVESTILA

ZSKD prireja tečaj "Show Dance" za vse od 8. leta dalje. Prvo srečanje bo v četrtek, 18. aprila, ob 18. uri. Informacije v uradu ZSKD, Ul. Malta 2, tel. 531495.

SINDIKAT SLOVENSKE SOLE obvesča, da bo 32. seminar slovenskega jezika v Ljubljani od 1. do 13. julija. Prosnje do 20. aprila.

LEKARNE

DEZURNA LEKARNA V GORICI
BASSI RITA, Ul. Don Bosco 175, tel. 32515.
DEZURNA LEKARNA V TRZICU
OBCINSKA 1, Ul. Terenziana 26, tel. 482787.

POGREBI

Danes: 11.00, Margherita Marchal vd. Ceconni iz splošne bolnišnice v stolnico in na gl. pokopališče; 12.30, Marija Sosol iz hiše zalosti na Oslavju v cerkev in na pokopališče v Pevmi.

Nepričakovano nas je zapustila naša draga sestra, svakinja in teta

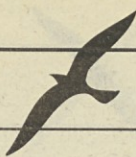
Marija Sosol
stara 62 let

Pogreb bo danes, 16. aprila ob 12.30 iz hiše zalosti na Oslavju st. 17, v cerkev v Pevmo in na tamkajšnje pokopališče.

Zalostno vest sporočajo brata, svakinje in nečaki.

Oslavje, Pevma,
16. aprila 1996

VOLITVE / SOOČENJE KANDIDATOV PRED TRGOVCI IN OBRITNIKI

O problemih trgovine in obrti med obljubami in stvarnostjo

Pol za čarobno palico liberizma, Oljka za konkretnejše prijeme

Goriški kandidati na volitvah so se včeraj zopet javno pomerili, tokrat na povabilo goriških združenj trgovcev in obrtnikov. Sodelovala je osmerica kandidatov v okrožjih za senat (Bratina, Koglot in Romoli), za poslansko zbornico (Cosma, Jacumin, Luise, Prestamburgo in Zamparo) ter Zeleni Fiorelli kot edini goriški kandidat na poročni glasovnici za zbornico. Večer sta uvedla predsednika združenj trgovcev Bisesi in obrtnikov Sacchetti in opozorila na davčni pritisk in vlogo malih podjetij, na katera pritiskata zlasti birokracija in velika distribucija.

Razprava se je razvila prav okrog navedenih tem, pri čemer smo žal poslušali vse preveč predvolilne demagogije in malo stvarnih analiz. Kdor je poskusil brez olepsavanj pokazati na probleme in ne le nakladati obljube, kakršne je večji del publike hotel poslušati, je doživel kontestacijo, sicer omikano in brez ekscesov. To se je pripetilo senatorju Bratini, ko je kritiziral eno od točk Pola in sicer zakon Tremonti, ki gre bolj v korist dobričkarjev kot pa pravih podjetnikov. Po drugi strani je del navzočih navdušeno zaploskal Romoliju se preden je kandidat Pola lahko izustil karkoli.

V glavnih obrisih so si bili programi kandidatov precej podobni. Vsi so poudarili, da je treba malo trgovino zaščititi pred veliko distribucijo. Fiorelli je pri tem poudaril ohranitev živega mestnega tkiva, Jacumin pa je polemiziral glede verodostojnosti Pola (Berlusconi je lastnik Stände in hipermarketov,

ki dušijo trgovce»). Zamparo in Koglot sta zaigrala na cehovske strune (»Trgovca sva, kakor vi«). Vsi brez izjeme so bili za drastično zmanjšanje stevila davkov, za poenostavitev prijave, za odpravo birokracije. Zelo učinkovit je glede tega bil kandidat Oljke Prestamburgo, ki je na osnovi izkušnje na kmetijskem ministertvu povedal, da so potrebni drastični ukrepi: »Če mi bo zaupana vladna odgovornost, bo moj prvi ukrep suspendiranje vseh petih generalnih direktorjev ministertva. Ostali se bodo potem prilagodili...«

Razlike pa so le prisle na dan. Romoli je skrajni liberist: nič boja proti davčni utaji (ceprav priznava, da je v Italiji največja v Evropi), pač pa zmanjšanje davčnih kolicnikov, s čimer naj bi utajevalci spontano spet plačevali davke. Kandidata Oljke Prestamburgo in Bratina pa ne verjmeta v pravljico o utajevalcih, ki bi se spreobrnilo zgolj s čarobno palico znižanja davkov. Prvi je opozoril, da tudi problem trgovcev in obrtnikov odvisijo od splosne gospodarske situacije in če se ta ne izboljša, ne bo držala nobena se tako mikavna obljuba. Drugi je opozoril, da je namesto sloganov potrebna konkretnost: znižati je treba obestno mero (za vsako točko bi država prihranila 20 tisoč milijard) in premagati utajo, saj bo vsak lahko manj plačeval le če bodo vsi plačevali. Mlačen aplavz je pokazal, da davčna enakopravnost v tisti sredini ni prav popularen argument.

Med včerajšnjim srečanjem - soočenjem kandidatov na sejmšču (foto Bumbaca)

Pecorella (FI) proti priznanju slovenske prisotnosti v Krminu

Ob pomanjkanju drugih tehtnih argumentov se predstavniki takoimenovanega "pola svobosčin" oprijemajo starih nacionalističnih stališč v odnosu do manjšine. Zgovoren primer takega nastopanja so zabeležili te dni v Krminu, kjer je občinski svet spremenil Statut in sicer člen, ki obravnava prisotnost slovenske narodnostne skupnosti.

Novo besedilo, ki so ga odobrili pravzaprav plebiscitarno (edino nasprotovanje je prišlo iz ust predstavnika "pola svobosčin" Pecorelle), izrecno navaja prisotnost treh narodnostnih skupnosti (italijanske, furlanske in slovenske) na vsem občinskem teritoriju in njihovo enakopravnost, tudi kar zadeva zaščito narodnostnih in kulturnih značilnosti. Dosedanje besedilo je bilo precej omejevalno, saj je prisotnost občanov slovenske narodnosti omejevalo na tri zaselke.

Medtem ko so predstavniki večinske liste (DSL-LS) in opozicije v občinskem svetu (SKP-Zeleni in Liga) predlog podprli je edini nasprotni glas prišel iz vrst "pola svobosčin". Pecorella, ki je bil v občinskem svetu že v prejšnji mandatni dobi in kjer je tudi zagovarjal zelo omejevalna stališča glede manjšine, je zadevo seveda izrazil za cilje, ki prav gotovo niso v sozvočju z zvenečim imenom "pola svobosčin", skupine kateri pripada.

Pecorella je vstopil v občinski svet sele pred kratkim in seja na kateri so obravnavali spremembo statuta je bila pravzaprav njegov prvi javni nastop v tem mandatu.

Pecorella je vstopil v občinski svet sele pred kratkim in seja na kateri so obravnavali spremembo statuta je bila pravzaprav njegov prvi javni nastop v tem mandatu.

Bratina: s Slovenijo v EU novo tisočletje za Gorico

Sen. Darko Bratina je z velikim zadovoljstvom komentiral sklep slovenskega parlamenta o sprejemu spanskega kompromisa, ki priziga zeleno luč za pridruženost Slovencev v Evropski uniji, medtem ko naj bi do leta 2001 Slovenija postala polnopravna članica. Vazno je, da so v Sloveniji prevladale odprteje sile, ugotavlja Bratina in izraza upanje, da bo sporazum o pridruženem članstvu podpisan v času italijanskega predsedovanja Uniji. Senator se ugotavlja, da se je to lahko zgodilo, potem ko je Dinijeva vlada odpravila nesmiselni veto Berlusconijeve vlade Sloveniji. Sedaj se Gorici in obmejnemu pasu odpira nova perspektiva razvoja, treba pa si je zavihati rokave in se takoj pripraviti na nove razmere. Le tako bo leto 2001, ki dobiva za Gorico poseben simbolični pomen, res začetek novega tisočletja.

Vandali nad sedež SKP

Vandali so v soboto ponoči pomazali table pred glavnim vhodom sedeža SKP na Travniku in odstranili nekatere napise na stopnišču. Pustili so tudi "podpis" in sicer nalepke "Movimento sociale - Fiamma tricolore". Tajnik krožka SKP Ottavio Romano zaskrbljeno ugotavlja, kako nizko je padla raven politične konfrontacije in povezuje dogodek s skrutitvijo spomenika NOB v Podgori.

Volilna kampanja SKP se bo jutri nadaljevala s srečanjem s kandidatom za poslansko zbornico Giorgiom (Juretom) Cancianijem: ob 18. uri bo govoril v Sovodnjah (gost. Pri Marinotu), ob 20. uri pa v glasbeni sobi v Doberdobu.

Ssk vabi jutri v Števerjan

Srečanje s kandidatom Oljke sen. Darkom Bratino in prof. Mariom Prestamburgo, ki ga prireja Slovenska skupnost jutri v Sedejevem domu v Števerjanu bo ob 20.30 in ne ob 20. uri, kot je bilo napovedano. Kandidata bosta namreč pred tem v Pordenonu sodelovala na volilnem shodu z Romanom Prodiem.

Romoli: glasovi SL so zavrženi

Kandidat Pola svobosčin za senat Ettore Romoli je volilcem naslovil poziv k udeležbi na nedeljskem glasovanju in proti razprševanju glasov. Za senat se tekma omejuje na dvoboj med njim in sen. Bratino, "kandidatom tiste Oljke, ki jo pogojujejo komunisti", pravi Romoli, ki tudi meni, da je vsak glas za Severno ligo razpršen oz. zavržen glas.

KRONIKA / V NEDELJO POPOLDNE

Tri osebe ranjene pri Mošu

Čelno trčenje med dvema avtomobiloma na drž. cesti št. 56

Dve osebi sta bili težko ranjeni, ena pa laze, v prometni nesreči, ki se je pripetila v nedeljo popoldne v neposredni bližini Moša, na državni cesti št. 56. Najtežje poškodbe je utrpel 33-letni voznik opel manta Massimo Leghissa iz Gorice, ki so ga v bolnišnico sprejeli s pridržano prognozo; tri mesece se bo moral zaradi številnih poškodb zdraviti 31-letni Renzo Sari iz Fare, voznik golfa, medtem ko se je v nesreči laze ranila njegova sopotnica, 30-letna Patrizia Blasig, ki bo

ozdravela v enem tednu. Vzroke težke prometne nesreče, med katero je prišlo do čelnega trčenja med avtomobiloma, vpleteno pa je bilo tudi tretje vozilo, vendar pa je voznik ostal nepoškodovan, raziskuje prometna policija. Na cestah na Goriškem se je v nedeljo pripetilo se nekaj prometnih nesreč, vendar brez težjih posledic za voznike, oziroma potnike.

Na sliki (foto Bumbaca) poseg reševalcev po nesreči v Mošu

KLUB GORIŠKE MLADINE / SREČANJE S PROF. SAMOM PAHORJEM

Premalo poznamo svoje pravice

Pred kratkim smo v Klubu goriške mladine gostovali profesorja Sama Pahorja. Zakaj prav njega, bi lahko kdo vprašal. Naša motivacija je bila čisto preprosta: želeli smo vedeti zakaj si je profesor Pahor prevzel nalogo slovenskega Don Kihota, zakaj je sam v svojem boju.

Takoj po vstopu nam je začel pripovedovati svoje številne pripetljaje. V zelo duhoviti obliki nam je orisal svojo pot skozi trzasko in državne institucije v vztrajni in, dovolite mi, trmasti zahtevi po rabi slovenskega jezika v odnosih z javnimi organi. Očitno je, da so potrebni zelo dobro poznavnje italijanske zakonodaje, titanska moc in volja po borbi. Profesor ni soglasal z mojo pripombo. Poznavanje zakonov je res potrebno, vendar glavno je, da znaš rabiti glavo. Večkrat njegove provokacije osmesijo in ponižujejo italijanske oblasti, ker so ljudje neverjetno nepoučeni. Kdor je kolikor toliko pameten lahko spravi v kos vsakega bedaka.

Njegov boj je boj proti prevzetnosti in omejenosti lokalne birokracije. Zelo zabaven je naslednji dogodek. Pahor je vložil na občinski urad prošnjo, da bi dovolila sloven-

sko manifestacijo v Barkovljah na pomolu, kjer je sprehajališče. Mestni redarji so jo zavrnili z motivacijo, da bi manifestacija ovirala premikanje pescev v vodoravno in navpično smer! "Gospod, ki je to napisal je izvrsten reševalec križank"! Je pripomnil prof. Pahor. "In veste kaj sem potem jaz naredil? Postavil sem v Barkovljah klopcu in sem si zapisoval koliko ljudi je slo navpično in koliko jih je slo vodoravno. Vodoravno sem jih prešel približno 700, navpično pa ni sel prav nihče. O stvari je potem poročal Il Piccolo, tako da so se sami osmesili".

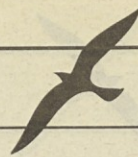
Razmišljanja vreden je "dogodek", ko je profesor zahteval od občinskih uradnikov spoustovanje Posebnega statuta, ki daje Slovencem pravico, da je katerakoli odredba, ki se jih tiče, v slovenskem jeziku. Ker mestni redarji niso spoštovali statuta, je Pahor vložil interpelacijo ustavnemu sodišču. Zgovoren je sklep razzsodbe ustavnega sodišča, ki potrjuje dolžnost italijanskih oblasti do rabe slovenskega jezika v odnosih z manjšino.

Vprašanje, ki se samo od sebe postavlja pa je, zakaj Slovenci popuscamo, tako da gredo naše pravi-

ce v pozabo? Prvi odgovor, ki mi pride na misel je, da mi sami ne vemo, katere so naše pravice do rabe slovenscine. V soli nas niso učili, kdaj lahko javno uporabljamo slovenski jezik. Sploh je to vprašanje, ki si ga nikoli ne postavljamo. Kratko malo se izrazimo v italijanscini, ker nam to prihrani mnogo sitnosti, ker se premalo trudimo, da bi zagovarjali svoja stališča, ker se govorniška kri le pocasi pretaka v naših zilah. Ali se mogoče sramujemo našega jezika? Ne, ne verjamem. Samo malomarni smo, in leni.

Na koncu smo se pogovarjali se o naših dveh krovnih in pa pritličnih, prvonadstropnih, drugonadstropnih in razno-nadstropnih organizacijah. Kaksno je stališče, ki ga zavzemajo slovenske ustanove do javne rabe slovenscine? Nobeno, kar je meni znano. Bolje je, ne ustvarjati trenj z večino. Zakaj? Mislim, da se nam ni treba nikogar bati, ne iščemo zgage, zahtevamo pravico, ki nam pritiče po Londonškem sporazumu in po Osimski pogodbi: pacta sunt servanda, pravi profesor Pahor. Teško jo bomo našli (pravico), če ne vemo, kaksno je njeno lice.

Mara Cernic

PRIMORSKA POJE / TRBIŽ

Na tromeji zaključek letošnje prireditve

Na zadnjem koncertu so pele skupine iz Slovenije, Koroške in naše dežele

Stevilnim domacinom, Kanalcanom, ki so v nedeljo popoldne prišli v trbiško kulturno središče, bo sklepni koncert z letošnje Primorske poje, ostal v prijetnem spominu. Pevske skupine iz Slovenije ter italijanskega in koroškega zamejstva ter domača, trojezični pevski sestav Tarvisiuma, so najlepše prikazali duh tromeje, kjer je večjezičnost nekaj naravnega in kjer ljudje znajo in hočejo spostovati različno govorečega. Primorska poje, ki je s trbiškimi koncertom sklenila letošnje vtedensko popotovanje po našem kulturnem obmejnem prostoru, pa bo ostala v prijetnem spominu tudi prireditelj, Zvezi slovenskih kulturnih društev, Združenju pevskih zborov Primorske za nedeljski koncert tudi kulturnemu društvu Planika, saj je res pomenila praznik petja in prijateljstva, ki se je začel na samem koncertu, utrjeval pa na kasnejši družabnosti. Prisojstvali smo tistemu, ker je zacetne organizatorje Primorske poje gnalo, da so se odločili za pevsko prireditev, ki je postala ena najpomembnejših na Slovenskem.

To so bile tudi misli, ki jih je pred prepolno trbiško dvorano v imenu ZSKD izrekla Damjana Ota (foto Mario Magajna) in ki jim je pritril predsednik ZPZP Rudi Simac. V imenu domačih prirediteljev Planike pa je dr. Rafdo Dolhar ugotovil, kako je pevška prireditev, ki izraža jezik in glas srca, nasledila jesenskemu mednarodnemu posvetu o večjezičnosti, kjer je spregovoril jezik znanosti.

Da je bila nedeljska Primorska poje res močan izraz volje po sodelovanju in prijateljstvu na tromeji, so potrdile tudi besede podzupanov s Trbiža in koroške Bistrice Sergia Pipana in Janka Zwitterja ter župana iz Kranjske gore Jožeta Kotnika.

Več kot poldrugo uro trajajoč spored so oblikovali pevci in pevke mešanega pevskega zbora Tarvisium, mešanega pevskega zbora Jubilate iz Kranjske gore, Višarske kvinteta iz Ukeve, moškega pevskega zbora Trta s koroškega Milakvčevega, mešanega pevskega zbora Valentin Vodnik iz Doline.

Rudi Pavšič

LITERARNA ZGODOVINA / ŠTUDIJA LOJZKE BRATUŽ

Nadvse zanimiva knjiga o odnosu Slovenci-Gorica

Gorico v slovenski književnosti je izdala GMD

Dvorana Pokrajinskega muzeja na goriskem gradu je bila v četrtek prejemna za vse tiste, ki so prišli na predstavitev nove publikacije prof. Lojzke Bratuz. Gorica v slovenski književnosti je naslov obsežne knjige, ki je izšla v zalozbi Goriske Mohorjeve družbe in je nedvomno lepa izkaznica, s katero se lahko slovenska manjšina v Italiji predstavi matičnemu narodu ali italijanskemu somescanu.

V slovesnem, vendar prijetnem vzdušju, so ugledni gostje ter publika docakali zadnji trud docentke na videmski univerzi in raziskovalke preteklih osebnosti in obdobjih slovenske zgodovine. Prisotne je najprej v imenu založbe pozdravil msgr. Oskar Simcic in sam izrazil iskreno zadoščenje nad novostjo na naših knjižnih poljih. Predstavitev sta nato obogatila Fanika Klanjscek ter Jan Leopoli, ki sta prebrala izbor objavljenih tekstov, med avtorji ome-

nimo Gradnika, Voranca, Preglja, pesnico Ljubko Sorli, in nas tako vnesla v duh studije oz. antologije.

Avtorico in njeno delo sta predstavila prof. Marija Češut in zgodovinar Branko Marusič (foto Studio Reportage, Marusič je drugi z desne, ob njem pa je Lojzka Bratuz). Najprej gre povedati, da se knjiga uvršča med pobude, ki jih Gorica prireja ob tisoletnici prve omembe mesta v pisnih virih in velja poudariti, da je to prva slovenska zamejska studija oz. publikacija te vrste. Italijanski somescani so sicer že prej zaceli s pripravo na omenjeno obletnico, vendar se doslej njihove publikacije omejujejo le na zgodovinske tekste; prof. Bratuzeva je pri tem sla dlje in prikazala to, kar se je iz zgodovine rodilo in ostalo nasemu cloveku do današnjih dni.

Teksti poezije in proze so bili že objavljeni v posameznih delih

in njih avtorji segajo kronolosko od prvih obdobjih slovenske literarne zgodovine do današnjih dni; nenazadnje naj spomnimo, da sega cesarski dokument, v katerem se prvič omenja Gorica, v obdobje, ko so nastali Brizinski spomeniki.

Rdeca nit, ki tesno povezuje osebnosti iz širokega slovenskega kulturnega prostora, je ob goriskem mestu predvsem domovinsko custvo. Literarna ustvarjalnost je namreč ogledalo ali duša zgodovinskega obdobja, zato so v njej globoko zakoreninjeni viharji, ki jih je slovenska narodna skupnost doživela in prezivala v zadnjih stoletjih.

Publikacija prof. Bratuzeve nam daje obsežen pogled v naso preteklost, prikazuje nam kulturno-zgodovinsko podobo Gorice ter njen zgodovinski odmev; predstavi nam tudi vrsto rojakov, ki so ustvarjali v sirsem slovenskem prostoru in tja vnesli nekatere značilnosti našega »zahodnega« sveta.

Ob koncu ne gre spregledati zunanje podobe nove knjige: izvrstna graficna oprema Franka Zerjala ter priloge z reprodukcijami Gorice v raznih slikah slovenskih umetnikov objamejo »najlepšo knjigo, kar jih je objavila Goriska Mohorjeva družba v svojih sedemdesetih letih«, kot je dejal Branko Marusič.

Erika Jazbar

NJIVEVNOST / DREVI PREDSTAVITEV DELA V TRSTU

Onstran groba, oporoka Nade Kraigher

Zadnje knjižno delo pisateljice tržaškega rodu je izdalo društvo Kraški krog iz Ljubljane

Pred nedavnim je društvo Kraški krog iz Ljubljane izdalo 14. knjižno delo Nade Kraigher. Pisateljica se je leta 1911 rodila v ulici Scussa v Trstu in ta predel mesta ter obdobje pred in po 1. svetovni vojni rada vključuje v svoje spise. Brezskrbno otroštvo, preživeto v Ljudskem vrtu, na ulici in po dvoriščih, razumevajoči mama, nonoti in oče pomorscak, ki otrokom prinaša s svojimi pripovedmi delčke najoddaljenih krajev sveta, so močno zaznamovali njeno življenje. Ostala je namreč trdna osebnost tudi tedaj, ko se je zaradi smrti matere in notov morala preseliti k sorodnikom cez mejo. Kmalu po maturi si je ustvarila družino in zato pozno diplomirala, leta 1963 pa je izšla njena prva knjiga. Sicer je vseskozi sodelovala pri vsem, kar se ji je zdelo pomembno. Tako se je leta 1941 vključila v OF in zasedla pomembne funkcije ze v vojnem obdobju, po vojni pa je uveljavila svoje sposobnosti kot upravnik Avtorske agencije za Slovenijo v tedanji Jugoslaviji. Razgibana življenjska pot, notranji spopadi in teza odločitev so osnova knjižnim delom Nade Kraigher. Avtobiografsko snov obravnava cim manj prizadeto, odmika se od doživetege in iz spoznanj se porajajo predvsem pozitivne zaznave. Kljub obcasnim pripombam, je njena pripoved socna, tu pa tam podkrepjena z ironijo.

V svojem zadnjem delu je zelela

pisateljica ze z naslovom Onstran groba poudariti, da gre za posmrtno sporočilo, za neke vrste duhovno oporoko, ki jo na parapsihološki ravni narekuje nadpovprečno občutljivi prijateljici iz onostranstva. Opis globlje presoje lastnega življenja je po njenem mocog sele ob prehodu v »visjo dimenzijo«, ko zemeljske spone ne bremenijo več brezkončnosti duhovnega življenja. Takrat postane tudi vzročna povezanost vsega dogajanja popolnoma jasna in zapis spoznanj verodostojen.

Iz visjega položaja pretresa torej avtorica svoj odnos do prvega fanta, do sorodnikov in ugotavlja, da se je njen trden značaj izoblikoval v ljubeci družini, v kateri je bilo vse osnovano na medsebojnem spostovanju in zaupanju. V tujem okolju (- pri sorodnikih, v zavodih) prevladujejo zapovedi, ki zatirajo njen čustveni svet. Teh spon se skuša otrešiti, tako da na vse mogoče načine izživa svoje okolje, zoperstavlja se vsemu in presega ustaljene norme. Zelfa po uveljaviti lastne uporne osebnosti zene pisateljico v dogodivscino skupnega življenja z umetnikom. S partnerjem sta si po miselnosti in hotenjih sorodna, toda doseči samobitnost v družinskem krogu je trda preizkušnja, ki oba onespasblja. Odpoved notranjim nagnjenjem se namreč negativno odraza na vsakega posebej. Morata narazen, da lahko vsak od njiju v polnosti zazivi. Za Kreigherjevo je to

zacetek samostojnega in odgovornega življenja: vse izbire so odvisne od njene presoje in končno se lahko enakopravno postavi ob svojega partnerja. V težkih okoliščinah (zasedena Ljubljana, partizanscina) se njuna duhovna sorodnost izkazuje v popolnoma enakih odločitvah.

V tej ujetosti se krog pripovedi stne. Ko pisateljica zapiše »(...) kako laze nam je živeti tukaj, kjer imamo vsi isto nevarnost za hrbtno in si delimo vse, kar imamo (...)!« nam prikljice v spomin zacetne odstavke o Ljudskem vrtu, starih in nonotih. Naenkrat se zavemo, kako se je njen svet v pripovedi veval, saj se je od trzaskega predela razširil na zasedeno Ljubljano in dalje preko osvobojenega ozemlja na ves svet in v visjo duhovno sfero, od koder ji je pogled na lastno življenje popolnoma jase, predvsem pa prizanesljivejši do drugih. Spoznanja kot so »napak je med seboj tekmovali, kdo bo koga« ali »vsakdo mora živeti svoje življenje« nastajajo ob trpkih izkusnjah, vendar nad vsem prevladuje osnovna pisateljicina misel: »samo hoteti je treba, zaupati vase in v življenje.«

Z zanimivim prijemom uspe Nadi Kraigher pritegniti bralca v svoj svet in ga prepričati o pomenu dejavnosti in duhovnosti. Treba pa je poudariti, da vsebinski dražljivosti knjige odgovarja se dostopna cena, za kar gre zasluga mlademu in proznemu društvu Kraški krog.

BK

Koroški slovenski teden v Gmündu

Urad za slovensko narodno skupnost pri koroški deželni vladi letos četrtic prireja skupno s slovenskim sporedom avstrijske radiotelevizijske hise ORF ter z obema osrednjima kulturnima organizacijama koroških Slovencev, Slovensko prosvetno zvezo in Krscansko kulturno zvezo, Kulturni teden koroških Slovencev.

Prireditve bo potekala od 22. do 26. aprila v mestu Gmünd ob Turski avtocesti na Gornjem Koroškem, ki letos praznuje svojo 650-letnico, njena zamisel pa je po besedah vodje urada za slovensko manjšino Karla Anderwalda včeraj na novinarski konferenci v Celovcu, približevati nemško govorečemu prebivalstvu izven avtohtonega naselivitvenega območja kulturo in življenje koroških Slovencev in s tem krepiti sožitje v deželi. Anderwald je ob tem poudaril, da je zanima-

nje za prireditve izredno veliko. V zadnjih treh letih so Kulturni teden koroških Slovencev uspešno priredili v mestih Spital ob Dravi, v Trgu in v Sentvidu ob Glini.

Kot smo ze kratko poročali, se bodo koroški Slovenci v okviru letošnje prireditve predstavili nemško govorecim sodezelandom z bogatim prikazom slovenskega kulturnega življenja na južnem Koroškem. Med drugim so bodo obiskovalcem predstavili tamburaši iz Sentjanza v Rožu, kvartet bratov Smrtnik iz Obirskega, mladi glasbeni umetnik Gabriel Lipus, Toni Kernjak in Kristijan Filipic, Obirski ženski oktet, družina Blažej, mešani pevskegi zbor J. P. Gallus iz Celovca, itd. Visek letošnjega kulturnega tedna pa bosta nastop dobitnika kulturne nagrade dežele Koroške za leto 1995 Florjana Lipusa in dobitnika pospeševalne kulturne nagrade deze-

le Koroške za leto 1995 Janija Oswaldala.

Prebivalci te gornjekoroške regije ob stocišcu rek in dolin Lieser in Malta pa bodo lahko spoznali tudi gledališnicika Marijana Hintereggerja, lutkarje iz Smihela nad Pliberkom, slikarja Kristijana Sandnikarja, keramicarko Neziko Novak, ter dobili vpogled v bogato etnolosko zakladnico kulturno-komunikacijskega centra Slovenske prosvetne zveze v Sentjanžu v Rožu.

4. Kulturni teden koroških Slovencev bo otvoril deželni glavlar Christof Zernatto, po besedah Anderwalda pa je Urad ze dolocil kraj naslednjih dveh kulturnih tednov koroških Slovencev: leta 1997 bo prireditve vključena v deželno razstavo v Borovljah, leta 1998 pa se bodo koroški Slovenci predstavili prebivalcem mesta Breže ob meji s Stajersko.

Ivan Lukan.

ŠVICA / KLJUB IZSILJENIM POOBLASTILOM

Banke Gestapu izplačale vloge

Bankirji mižali pred očitnimi dejstvi

ZENEVA - Gestapovci so mučili Zide, ker so se hoteli polastiti njihovih bancnih vlog v švicarskih bankah. Marsikateri švicarski bankir je bil o tem obveščen, a je vseeno plačal. To navaja žüriski tednik Sonntag Zeitung, ki je s člankom odprl novo poglavje v sporu med švicarskimi bankami in židovskimi organizacijami o tako imenovanem zakladu holokavsta.

»Nacistična tajna policija je mučila številne Zide, tako da je izsilila pooblastila in se polastila njihovih bancnih vlog. Odgovorni v švicarskih bankah so bili o tem seznanjeni, a niso ukrepali.« je tedniku povedal neki bivši bancni funkcionar. Ob tem je žüriski Sonntag Zeitung zapisal več možnosti, zakaj švicarske banke navajajo, da imajo samo za 39 milijonov švicarskih frankov vlog Židov, ki so umrli v nacističnih koncentracijskih taborišci, in ne več milijard švicarskih frankov, kot to poudarjajo židovske organizacije. Tej razliki naj bi torej po eni strani

botrovalo dejstvo, da so švicarske banke Gestapu izplačale del vlog, drugi bankirji pa naj bi v strahu pred gestapovci izbrisali vse dokaze o židovskih depozitih, kar jim je obenem omogočilo, da so preko noči obogateli. Ker so bili seznanjeni, kaj se Židom dogaja, so bili torej prepričani, da tega denarja ne bo nihče terjati. Baje so se okoristili tudi številni posredniki, notarji in odvjetniki, a to bo zelo težko dokazati, ker so vsi že umrli. Sonntag Zeitung pa ne izključuje, da je del zaklada holokavsta tudi v švicarskih zavarovalnicah.

Vsekakor se bodo kmalu ponovno sestali predstavniki združenja švicarskih bank (ABS) in Židovskega svetovnega kongresa (WJC). Na srečanju naj bi razčistili vprašanje dokumentov ameriških tajnih služb, ki trdijo, da je v Švici več židovskega denarja, kot to trdijo švicarske banke. O tem kocljivem vprašanju bo poizvedovala tudi posebna komisija ameriškega senata

NEW YORK / BREZČUTNOST

Gansko dekle je končalo z dežja zaostalosti pod kap zakonov ZDA

NEW YORK - Da bi se izognila obredni odstranitvi sčegavčeka, je neko 17-letno dekle iz Toga končalo z dežja pod kap. Ob prihodu v ZDA so ameriške imigracijske oblasti 17-letno Fauziyo Kasingo aretirale, jo zaprle v zapor najstrožje varnosti, kjer se je morala pred pazniki sleči, kjer so jo vklebili v verige in kjer jo kot kaze se vedno pretepajo. Njeni krizevi poti je New York Times posvetil prvo stran, kar je prvič, da ugledni newyorški dnevnik da tak poudarek vprašanju obrednega spolnega iznakaženja.

Fauziya je izobrazeno afrisko dekle, ki je studiralo v zasebnem koledzu v Gani. Njen oče Muhamad Kasinga je vedno trdil, da ne bo dopustil, da bi svojim hčerkam iznakažili spolne organe, ker je njegova sestra po taki »operaciji« umrla zaradi tetanusa. Ko pa je Muhamad Kasinga umrl, je bila usoda Fauziye zapečatenena. Neka teta jo je že obljubila starejšemu moskemu, ki je imel tri žene. Kot se spodobi afriski muslimanki, pa ji bi morali pred poroko odstraniti sčegavček. Dekle pa se je uprlo in zbežalo v ZDA. Ameriška zakonodaja ne predvideva, da bi neki ženski nudili politično zatočišče, ker beži pred nevarnostjo spolnega iznakaženja. Odvetniki se sedaj trudijo, da bi tudi ZDA kot pred tem Francija in Kanada osvojile tudi to obliko spolnega nasilja kot razlog za podelitev političnega zatočišča.

NOVICE

Katastrofalen stepski požar

ULAN BATOR - Na tisoce Mongolov se trudi, da bi pogasilo ali vsaj zajezilo katastrofalen stepski požar, ki je že upepelil 1.600 kvadratnih kilometrov stepe v okraju Dasbalbar in ki je terjati eno človeško življenje in več ranjenih. Gmotna škoda je ogromna, ker je poginilo na tisoce konj, goveda in ovac. Kot so sporočili v glavnem mestu Ulan Bator, uspešno gašenje preprečuje močan veter.

Plameni ugonobili družino

BRUSELJ - V požaru enostanovanjske hiše v belgijskem Disonu pri Liegu so življenja izgubile tri osebe, medtem ko se je s težkimi opeklina mišila neka 9-mesečna novorojenka. Požar je izbruhnil ponoči, ko je stiričlanska družina mirno spala. Gasilci so pri življenju poleg 9-mesečne novorojenke našli še njeno 3-letno sestrico, ki pa je podlegla med prevozom v bolnišnico.

Potres na severnem Japonskem

TOKIO - Močan potresni sunek 4, 8 stopnje po Richterjevi lestvici ni na severnojaponskem otoku Hokaido povzročil ne zrtev in ne večje gmotne škode. Epicenter je bil na morskem dnu pred mestom Urakava. Prav tako ni vesti, da bi potresni sunek povzročil valove tsunami.

Dvojni umor na univerzi

WASHINGTON - V studentskem domu miamske univerze so našli truplo 22-letnega Marlina Barnes, igralca univerzitetne ekipe ameriškega nogometa, in njegovo zaročenko Tinwanik Lumpkins, ki je zaradi smrtnih ran podlegla po sprejemu v bolnišnico. Preiskovalci so prepričani, da je šlo za dvojni umor, ki naj bi ga zagrešil nekdo, ki je bil zaljubljen v Lumpkinsovo. Do dvojnega umora je prislo prav na dan, ko se v dom vseljujejo novi študenti.

NORE KRAVE / BES BRITANCEV

Zapora Evrope izključno zaradi tržnih razlogov

LONDON - Britanski zivnorejci in politiki so besni na evropskega komisarja za kmetijstvo Franza Fischlerja (na sliki AP), ki je v nekem intervjuju za Reuter izjavil, da so zaporo britanskega goveda in govedine svetovali tržni in ne zdravstveni razlogi.

Po mnenju predsednika britanskih zivnorejcev Davida Naisha, bi moral Fischler to povedati pred tremi tedni, ker bi s tem preprečil paniko, ki je zajela evropske trge. Naish je obenem poudaril, da je v luči Fischlerjevih izjav neupravičena vsaka zahteva o zakolu britanskega rizičnega goveda. To pa so le njegove pobožne želje, ker je prav včeraj Evropska komisija zavrnila vsako možnost tudi delnega preklica embarga na izvoz britanskega goveda in govedine, če London ne bo predstavil podrobnega načrta o postopnem in sistematičnem zakolu vsega rizičnega goveda.

David Naish pa je napovedal, da bodo zivnorejci in kmetje uprizorili manifestacije in povzročili kaos v Londonu, če ne bo britanska vlada ukrepala. Naish se namreč dobro zaveda, da je sedanega zapleta v glavnem kriva britanska vlada, ki je po letih sprenevedanja in prikrivanja razseznosti pojava norih krav brez predhodnega posvetovanja z evropskimi partnerji sokantno navedla, da je bolezen norih krav baje povezana z novo mladostniško obliko Creutzfeldt-Jakobove bolezni.

Resnici na ljubo je prav to povzročilo paniko v Evropi in ne sklep o prepovedi uvoza, ki je poskušal pomiriti ljudi. Polozaj je vsekakor se vedno do skrajnost zapleten, ker znanstveniki niso se resili kopice vprašanj,

PREPLAH / ČLOVEK KOPLJE JAMO BODOČIM RODOVOM

Za Montagnierja so krave »ponorele« zaradi iskanja dobička za vsako ceno

Srhjiva pripoved strašev 27-letnika, ki je umrl zaradi ecefalopatije CJD

PARIZ - Pravi sovražnik človeškega zdravja je logika profita. S spreminjanjem in rušenjem ekosistemov spodbujamo rojstvo novih virusov in iz sna ozivljamo stare bolezni tako v odročnih džunglah kot pred domačim pragom. To je krik v sili francoskega profesorja Luca Montagnierja, odkritelja virusa HIV, ki povzroča aids, in enega od največjih svetovnih izvedencev za infekcijske bolezni.

V intervjuju za Le Journal du Dimanche je Montagnier obsodil rusilno spreminjanje naravnega okolja, ki ga vedno povzroča iskanje maksimalnega industrijskega in kmetijskega dobička. Klasičen primer vsega tega je po njegovem tako imenovana bolezen norih krav. Vzroki te nove bozje kazni je intenzivna vzreja telet, krav in prasičev, ki jih basajo z antibiotiki, s hormoni in beljakovinskimi mokami živalskega izvora. Znanstveniki že dalj časa politike opozarjajo na nevarnost takega »drogirane krmiljenja«. »Nihče nas ni poslušal in vprašanje človeškega zdravja je se vedno podcenjeno,« je povedal Montagnier. Na vprašanje, ali bo bolezen norih krav povzročila podobno epidemijo kot aids, pa je odgovoril: »To je katastrofalna vizija, ki je ne moremo izključiti, kljub temu da je trenutno malo verjetna.« »Kaj več bomo vedeli čez leto dni,« je povedal francoski znanstvenik in dodal: »Če se bo enajst dni od sedaj ugotovljenim primerom Creutzfeldt-Jakobove bolezni pridružilo se kakih dvajset primerov, bomo resnično zaskrbljeni.«

V skrbi za bodoče rodove, ki bodo plačali sedanje zločinske posege v naravo, Montagnier zahteva pred-

nostne raziskave o boleznih, ki se v zadnjem obdobju večajo in bi lahko v industrijskih državah postale skoraj endemične. Francoski znanstvenik navaja predvsem Alzheimerjevo in Parkinsonovo bolezen ter razne oblike raka.

V nedeljskem Le Journal du Dimanche pa so ob Montagnierjevem intervjuju objavili tudi srhljivo pričevanje stasev 27-letnega

Henryja, ki je 6. januarja v Lyonu umrl zaradi Creutzfeldt-Jakobove bolezni. Vse se je začelo leta 1994 z bolečinami v nogi in v hrbtu. »Z masažo bo vse minilo,« je zagotavljal družinski zdravnik. A to se ni zgodilo. Se več, čez nekaj mesecev ga noge niso več držale, tako da je končal na invalidskem vozičku. Ob vse pogostejših krizah se je nekega dne vrغل na tla in z glavo tolkel ob pod: »Hocem um-

reti, cutim da postajam nor in da bom zblaznel.« Sledila je prva globoka nezavest. Ob tem primeru so bili zdravniki zaprepadeni. Proučili so najrazličnejše možnosti in končno ugotovili, da je 27-letnega Henryja prizadela neka degenerativna bolezen in da se njegovo zdravstveno stanje ne more izboljšati, temveč bo iz dneva v dan slabše. Starsi so Henryja vzeli iz bolnišnice in se mu

posvetili z dušo in telesom. Henry pa je kmalu izgubil dar govora, iz ust so mu prihajali le nerazumljivi glasovi. Sledila je druga globoka in tokrat nepovratna nezavest. »Imel je odprte oči, a nas ni poznal.« Sele lanskega decembra so zdravniki prvič omenili možnost Creutzfeldt-Jakobove bolezni. Nekaj dni kasneje je Henry umrl, obdukcija pa je potrdila zadnjo diagnozo.

V Indiji skrbijo celo za »ostarele« krave

V indijskem Vrmdavanu »ostarele« krave s cest spravljajo v hleve, kjer čakajo na smrt kot v kakem domu za ostarele. Stroške za vzdrževanje »svetih krav« mestni upravitelji krijejo z izkupičkom od prodaje mleka in gnoja. (Telefoto AP)

IZRAEL NADALJUJE VOJAŠKO AKCIJO PROTI HEZBOLAHU

Toča izstrelkov na libanonska mesta

Evropa obsoja samostojno francosko diplomatsko ofenzivo

BEJRUT (Reuter, dpa, B. Z.) - Izraelska vojska letala so včeraj vnovič obstreljevala južnolibanonsko pristanišče Tir, mesto Nabatijeh nekaj izstrelkov je zadelo tudi predmestja Bejruta. Zaradi nadalje večjega zaostrovanja razmer je veliko državljanov z vsega sveta zacelo posredniške turneje po Bliznjem vzhodu. Hezbolah pa je napovedal, da bo po vsem svetu napadal vse, kar je izraelskega.

Mesto Nabatijeh naj bi zadelo več kot stiri tisoč granat izraelskega težkega topništva. Izstrelki naj bi zadeli tudi postojanko libanonske vojske in bolnišnico, ki jo vodijo pripadniki Hezbolaha. Večina prebivalcev je že pobegnila iz mesta, ki so pod udarom izraelskega letalstva in topništva. Tiste, ki so ostali, je radijska postaja, ki jo vodijo pripadniki libanonske milice, opozorila, naj se čim hitreje umaknejo. Predstavniki mirovnih sil ZN na jugu Libanona so povedali, da se je k njim zateklo že več tisoč beguncev. Mirovniki jim skušajo pomagati s svojimi zalogami hrane, oskrbujejo pa jih tudi z zdravilnimi sredstvi. »Uporabljamo teniska vozila, tovornjake in celo lahka oklepna vo-

zila, da se lahko prebijemo do ogroženih vasčanov. Bolne prevazamo z resilci. Vse skupaj je ena sama velika zmesnjava,« je dejal eden od poveljnikov mirovnih sil, ki imajo na jugu Libanona petdeset postojank. Pomoč za begunce pomaga zbirati tudi dobrodelna organizacija, ki jo vodi zena predsednika libanonskega parlamenta Nabiha Berija, ki je dejal, da je Izrael vojno proti Hezbolahu razširil na vojno proti celotnemu Libanonu. Predstavniki mirovnih sil so se dejali, da so Izraelci proti jugu včeraj izstrelili več kot tri tisoč topovskih granat.

Na krajšo turnejo po Bliznjem vzhodu je včeraj, da bi pomagal rešiti nastali položaj, krenil francoski zunanji minister

Herve De Charette. De Charette naj bi skušal doseči premirje, vendar je izraelski premier že pred srečanjem z njim poudaril, da je se zgodil za pogajanja. Predstavnik izraelskega zunanjega ministrstva Dani Sek je dejal, da se ni prišel čas za obsežnejšo diplomatsko akcijo. Toda če bo Franciji uspelo prepričati Libanon, Sirijo in Iran - De Charette bo v Sirijo in Libanon odpotoval danes - naj Hezbolah prepričajemo v konec napadov na severni Izrael, se izraelske oblasti, kot je dejal Sek, ne bodo vedle sovražno. V okviru francoske diplomatske »ofenzive« se je predsednik Jacques Chirac pogovarjal tudi z libanonskim premierom Rafikom Harijem. Ta je po pogovoru dejal, da Hezbolahu ne more prepričati upora proti izraelski zasedbi južnega Libanona. Izraelsko bombardiranje po Harijevem mnenju zgolj krepi moč Hezbolaha, za katerim stoji Iran. Libanonski premier, ki je včeraj iskal

pomoč pri marškem kralju Hasanu, je tudi izrazil skrb, da se bodo spopadi nadaljevali vse do 29. maja, ko bodo v Izraelu splošne volitve.

Francosko samostojno akcijo so bruseljski diplomati že obsodili. Akcija pariškega vodstva so označili kot potezo, ki bi lahko spodkopala verodostojnost petnajsterice. Francozi se o svoji nameri namreč niso posvetovali z drugimi članicami EU, kar naj bi bilo v nasprotju s prizadevanji za osnove skupne zunanje politike.

Na obisku v Izraelu se je včeraj mudil tudi britanski obrambni minister Michael Portillo, ki je podprl izraelsko gonjo proti Hezbolahovim gverilcem. Te je Portillo obtožil, da delujejo na gosto naseljenih območjih in s tem ogrožajo življenja nedolžnih civilistov. Z visokimi arabskimi uradniki naj bi se o umiritvi krize po besedah ameriskega predsednika Billa Clintona pogovarjal tudi obrambni sekretar Warren Christopher.

Kolone izraelskih oklepnih transporterjev so se tudi včeraj valile v južni Libanon (Reuter)

RUSKA VOJSKA SE S SEVERA ČEČENIJE SELI NA JUG TER V DAGESTAN IN INGUŠIJO

Umik je v resnici premestitev

MOSKVA, GROZNI (Reuter, dpa) - Ruska vojska je včeraj zacela izvajati prvo fazo umika iz Čečenije. Po neuradnih podatkih, ki jih je posredovala tiskovna agencija Itar-Tass, sta se iz uporne kavkaskе republike že umaknila dva bataljona pripadnikov notranjega ministrstva.

Prva faza umika naj bi trajala do konca maja. V tem času naj bi se iz Čečenije umaknilo šest od stiri tisoč pripadnikov vojske in pripadnikov notranjega ministrstva. Ruski vojniki naj bi postavili nove postojanke v Dagestanu in Ingušiji ob cečenski meji, da bi lahko v primeru no-

vih zaostretev hitro posredovali proti upornikom. Preostalih osem bojnih skupin naj bi poveljstvo premostilo z razmeroma mirnega severa republike na jug Čečenije, da bi varovale umik drugih enot. Poveljnik ruske vojske v Čečeniji, generalporočnik Vjacslav Tihomov,

ni zelel pojasniti, koliko vojakov se bo umaknilo z bojisc, povedal je le, da umik poteka v skladu z načrti. V drugi fazi umika, ki naj bi trajala od junija do septembra, se bodo vojaki nastanili v stalnih oporiščih znotraj Rusije, vendar se vedno razmeroma blizu Čečenije. Koliko časa naj bi trajala tretja faza umika, v kateri naj bi se vojska vrnila v svoja domača oporišča po vsej Rusiji, se ni znano. Po novembru naj bi v uporni kavkaski republiki ostali

le se ena brigada notranjega ministrstva in tankovska brigada ruske vojske skupaj deset tisoč vojakov.

Kljub umiku je položaj v Čečeniji se vedno zelo napet. Uporniki so v nedeljo zvečer pri vasi Vinogradskoje približno dvajset kilometrov severno od Groznega sestrelili ruski transportni helikopter Mi-8. Ob sestrelitvi so izgubili življenje trije člani posadke in en vojak. Ruska vojska je tudi sporočila, da so od nedelje uporniki kar enaindvajsetkrat napadli

ruske položaje v Groznom in na zahodu ter jugovzhodu Čečenije. Vojaki so na napade odgovorili in ubili tri upornike, na ruski strani pa naj bi bilo šest ranjenih. Predsednik Boris Jelcin pa ni odpovedal nadržanega obiska na jugu Rusije. Odsel naj bi v pokrajini Krasnodar in Stavropol, v stavropolski pokrajini pa naj bi obiskal tudi mesto Budjonovsk, kjer so cečenski uporniki junija lani zadrževali več sto talcev, 120 ljudi pa je bilo ubitih v spopadih.

GENERALNI SEKRETAR SEVERNOATLANTSKE ZVEZE V KIJEVU

Ukrajina se še ne bo odpovedala neuvrščenosti

Javier Solana izrazil upanje, da danes nihče več ne misli na oblikovanje novih vojaških blokov v Evropi

KIJEV (Reuter, B. Z.) - Generalni sekretar Nata Javier Solana je včeraj obiskal Ukrajino. Tamkajšnji voditelji so mu povedali, da si želijo tesnejših zvez z Nato, vendar se Ukrajina za zdaj se ni pripravljena odpovedati svojemu neuvrščenemu statusu in postati polnopravna članica zveze.

Ukrajina je bila prva postaja Solanove turneje po vzhodno- in srednjeevropskih državah, ki si želijo članstva v Natu. Generalni sekretar Nata se je v Kijevu srečal z ukrajinskim predsednikom Leonidom Kučmo, ki je dejal, da bo Ukrajina z odločitvijo o spremembi svojega globalnega položaja počakala, da bo Nato zacel uresničevati svoje načrte o širitvi na vzhod. »Ukrajina si zeli približevanje Natu, ne vključitve vanj,« je po

srečanju Solane in Kučme dejal sekretar ukrajinskega varnostnega sveta Volodimir Gorbulin. »Potreba po ukinitvi našega nevtralnega in neuvrščenega statusa bo nastopila sele takrat, ko se bodo stvari zacelo premikati v smeri ustvarjanja vseevropskega varnostnega sistema,« je dejal Gorbulin.

Solana je bil do ukrajinskega stališča zadržan. Dejaj je le, da je predlog Kijeva o posebnem odnosu do Nata odprl več možnosti, ki jih bo treba se raziskati. V intervjuju za ukrajinsko televizijo je Solana pohvalil ukrajinsko sodelovanje v Partnerstvu za mir, svaril pa je tudi pred ruskimi poskusi ustanovitve alternativnih zvez. »Upam, da zdaj nihče več ne misli na oblikovanje novih blokov in novih razmejitev nih crt,« je dejal Solana.

Generalnega sekretarja Solana je veselo pozdravil zunanji minister Udovenko (Reuter)

NOVICE

Dobrobiti Schengna tudi za Norveško in Islandijo

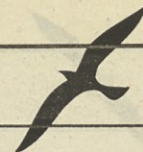
BRUSELJ (STA) - Države Evropske unije, ki so sklenile schengensko konvencijo o odprtih mejah, so se odločile, da bodo sporazum o odpravi medsebojnega mejnega nadzora razširile na vseh pet članic nordijske zveze, čeprav Norveška in Islandija za zdaj ne nameravata postati članici EU. Na ministrskem sestanku v Haagu ta četrtek bo deset ministrov na dopoldanski seji sklenilo, da se jim nordijski kolegi lahko pridružijo že na popoldanski razpravi. Pogajanja o polnopravnem članstvu z Dansko, Švedsko in Finsko naj bi se zacela kmalu, Norveška in Islandija pa bosta morali znova postati pridruženi članici, ker sta obe zavrnili vstop v EU. Ta status jima bo omogočil sodelovanje na vseh ključnih področjih konvencije. Vendar petnajsterica opozarja, da gre v tem primeru za izjemo in ne za model nadaljnje širitve Schengna.

Začetek konference Interparlamentarne unije

CARIGRAD (STA) - Turski predsednik Sulejman Demirel je včeraj v Carigradu odprl 95. konferenco Interparlamentarne unije. Na plenarnem zasedanju naj bi parlamentarci iz 76 držav, kolikor jih sodeluje na konferenci, razpravljali predvsem o vprašanju narodnih manjšin in ohranitvi svetovnih zalog rib, obravnavali pa naj bi tudi vprašanje uporabe protipehotnih min, ki bo najverjetneje prevladalo nad predlogom, da bi obravnavali vprašanje terorizma. Slovenijo zastopa delegacija državnega zbora, v kateri sta Mihaela Logar in Roberto Batelli.

Pogajanja v Liberiji napredujejo

MONROVIA (dpa) - V Monrovii so se včeraj nadaljevala pogajanja med voditelji sprtih milic. Mirovni posrednik, namestnik zunanjega ministra Gane Chambas, ki vodi delegacijo Zahodnoafriške gospodarske skupnosti, je dejal, da se pogajajo predvsem o konkretnih pogojih za umik milic plemena Krahn z območja kasarne v središču glavnega mesta. Po njegovih besedah so vplivni člani začasne liberijske vlade dali soglasje, da milicam Krahn in njihovemu voditelju Johnsonu omogočijo umik. Johnson, ki se je s svojimi moznimi in stiri tisoč talci zatekel v kasarno in zahteva porostvo za osebno varnost, se po Chambasovih trditvah sme zateci v amerisko ambasado. ZDA pa so medtem ustavile akcijo evakuacije tujcev, v kateri so prepeljali na varno dva tisoč ljudi. Ameriški veleposlanik Milam je sporočil, da bodo ameriški diplomati do nadaljnjega ostali v Monrovii in skušali pripomoci k sklenitvi mirovnega sporazuma.

Horoskop

zapisal
B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Cutili boste, da družabno življenje preveč zamemarjate in se preveč posvečate svojemu delu. Denar je pomembna stvar, vendar je tisto, kar zanj ni mogoče dobiti, še pomembnejše.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Se sami sebi se boste čudili, od kod na lepem tolikšna energija za vse številnejše naloge, ki vam jih nalagajo nadrejeni. Najbrž vas poganja želja po njihovi dirigentski palici.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Spoznali boste, da ni najpametneje posegati v smer ladje, ki jo krmarijo drugi. Počakajte, da zabrede v nevihtno območje, nato pa sprožite alarm. Poželi boste večno slavo.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Marsikako svojo težavo, o kateri doslej niste hoteli niti slišati, boste danes presejali skozi sito treznega realizma in ji našli najprimernejšo rešitev. Ne zapravite te pridobitve.

LEV 23. 7. - 23. 8.: Postavili si boste številne nove nacrte, vendar se zmeraj ne boste mogli zbrati dovolj moči za njihovo uresničitev. Ne rinite skozi zid; počakajte, da se vam najprej zbrstijo glava.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Življenjski sopotnik vas bo razumel in odobraval vse vaše muhice. Brez skrbi, ne nortuje se iz vaše godlje; želi vam zgolj vlitati prepotrebnega optimizma. Tudi ta je namreč nalezljiv.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Na delovnem mestu boste predlagali nekaj malenkostnih, vendar dolgoročno zelo koristnih sprememb. Zagotovite si torej delež pri pogaci, preden si nekdo prisvoji vas izum.

SKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: Prevzemala vas bodo nenavadna občutja, zato boste rinili v nevsakdanje situacije. Občutja se bodo stopnjevala, situacije pa bodo postajale vse bolj nevarne.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Vsaj nekaj časa boste želeli posvetiti svoji duši, vendar bo hrup okolja preglasen za sepet notranje tišine. Niti umik v samoto vam ne bo pomagal; hrup boste namreč nosili s seboj.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Krasilo vas bo vedro razpoloženje. Vaša energija bo pritegovala vse, s katerimi se boste srečevali. Ne odpirajte ust in ne nasediti svojemu gurujskemu kompleksu.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Ugotovili boste, da so spoznanja, do katerih ste se dokopali samostojno, pravilnejša od tujih in sprejetih, zato se boste odslej ravnali izključno po plodovih svoje modrosti.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Oviram, na katere boste naleteli na svoji poti, se ne bo mogoče preprosto izogniti, kajti njihova moč nasprotovanja bo prevelika. Počakajte, da oslabijo, pa jih boste preprosto prestopili.

JUŽNA AFRIKA / VPRAŠANJA ZA FESTUSA LUBOYERA

Kdo je naredil Zemljo in oblake?

Pleme Balobedu verjame v Deževno kraljico

MODJADJI (Reuter) - Najpomembnejši južnoafriški meteorolog Festus Luboyera, ki živi v vasi, 350 kilometrov oddaljeni od Johannesburga, si je zadal težko nalogo: preprostim ljudem skuša odgovoriti na večna vprašanja, kot so: kdo je naredil Zemljo, zakaj je vremenska napoved vedno napačna? Njegova naloga je zahtevna tudi zato, ker živi med ljudmi, ki so prepričani, da so strele delo carovnic, pa tudi naravne smrti ne priznavajo, saj so tudi za smrt krive carovnice, zato jih je treba odkriti in zazgati.

Pleme Balobedu verjame, da o tem, kdaj bo deževalo, odloča kraljica Mokope Modjadji, ki je sposobna duhove prednikov prepričati, da

sušna območja potrebujejo dež. Prve tri tedne oktobra poteka neke vrste obred, in sicer na treh različnih krajih, nekakšnih svetiscih. Dve sta

v vasi, tretje pa v svetem gozdu, na kraju, kjer je pokopana nekdanja Deževna kraljica. »Vasčani zvarimo neke vrste pivo, ki ga Njena visokost kraljica, razlije po svetinji in okrog nje. Vasčani ga pijemo s tal, tako si ga delimo z našimi predniki,« je povedal kraljičin bratranec Molokwane in opozoril, da ne pade niti kapja dežja, če je kraljica jezna. »Včasih moramo zrtvovati zival, če hocemo oprati napako tistih, ki so jo razjezili. Pred leti je neki otrok zazgal gozd; da bi se odkupili prednikom, smo morali zrtvovati črno ovco.« Kmalu je močno deževalo, zato so bila nekatera območja celo poplavljenjena.

Festus Luboyera se je ob njegovi zgodbi le nasmehnil. Otrokom - zbralo se jih je približno 50, je razložil, da se njegova napoved, da bo 37 stopinj, ni uresničila - bilo je deset stopinj manj -, ker je zjutraj deževalo. Povedal jim je, da je to pojav, ki ga včasih ni mogoče napovedati.

Včasih mora odgovarjati tudi na vprašanje, zakaj so ljudje v Cape Townu bolj svetle polti. Vasčanom je povedal, da v mestih živijo tudi belci in da so zaradi mesanih zakonov nekateri bolj svetli. Nekateri učenci so hoteli izvedeti, kdo je ustvaril svet. »To je božje delo,« jim je odgovoril. »Kdo je naredil oblake?« je vprašal drugi otrok. Luboyera mu je odgovoril, da je nastanek oblakov odvisen od več dejavnikov. Z njegovimi odgovori je bil najbolj zadovoljen vaski učitelj Mateta, ki upa, da ljudje scasoma ne bodo več tako vrazverni in za nesreče ne bodo več krivili carovnic.

5900 dolarjev za Churchillovo tobačnico

LONDON - Na dražbi v londonski avkcijijski hiši Christie's so prodali zlato tobačnico Winstona Churchilla. Anonimni kupec je zanj odstrelil nič manj kot 3785 funtov oziroma 5900 dolarjev. V tobačnici iz osemnajstkaratnega zlata sta se do danes ostali kubanski cigari Churchillove najljubše znamke Don Joaquin Cuestas.

Bill Clinton bo igral v filmu

WASHINGTON - Ameriški predsednik Bill Clinton bo nastopil v televizijskem filmu, v katerem bo igral samega sebe. Njegova vloga bo zelo kratka, poleg tega bo nema. Film govori o deklici, ki je zbolela za rakom in je izrazila željo, da bi se srečala s predsednikom.

Nore krave in ljudožerstvo

WASHINGTON - V ZDA ni boleznih norih krav, prav tako niso ugotovili se nobenega primera creutzfeldt-jakobove bolezni, kljub temu pa postaja preventiva cedalje strožja. V starih zveznih državah izvajajo program opazovanja, ki se zaradi nekaterih raziskav v Veliki Britaniji, kjer so ugotovili nenavadno povezavo med desetimi žrtvami in ljudožerstvom, siri na vse zvezne države. Pri seciranju so v možganih desetih britanskih žrtev, ki so, kot domnevajo, umrli za creutzfeldt-jakobovo boleznijo, našli netipične luknje. Mozgansko tkivo je bilo spužvaste oblike, vendar ni bilo podobno tkivu obolelih za omenjeno boleznijo. Njihovo mozgansko tkivo je kazalo znake sorodne bolezni, za katero so nekoč obolevali ljudožerci s Papue Nove Gvineje. Netipično je tudi to, da so bile britanske žrtve mlajše kot štirideset let, creutzfeldt-jakobova bolezen pa napada ljudi med petdesetim in šestdesetim letom starosti.

Kraljevsko spremstvo

Elle Macpherson, vrhunsko manekenko in igralko, ki je bila zadnje case spremljevalka Johna Kennedyja mlajšega, Seana Penna in se koga, so videli na newyorskem avcijijski Madison z roko v roki z grškim princem Nikolaosom, sinom kralja Konstantina in kraljice Anne-Marie, ki živi v Angliji.

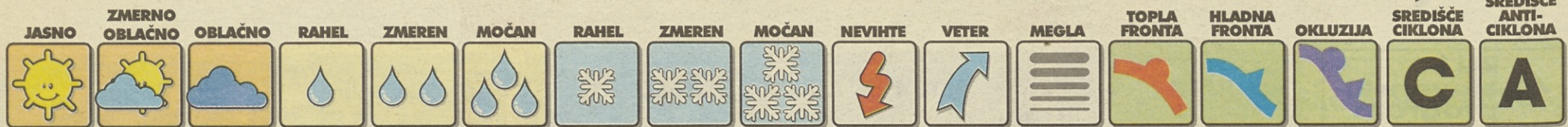
Rekordna cena za umetniško sliko konjskih dirk

NEW YORK - Na dražbi avkcijejske hiše Sotheby's v New Yorku so prodali platno Začetek dirke v Epsomu Johna Fredericka Herringa, britanskega slikarja iz devetnajstega stoletja, in zanj iztržili 2,4 milijona dolarjev. To je doslej rekordna cena, plačana za kakšno sliko konjskih dirk, hkrati pa tudi najvišja cena kateregakoli od Herringovih del. Slikar je Začetek dirke v Epsomu naslikal leta 1835 za grofa Starthmora X. Imena kupca niso razkrili.

SKANDINAVSKA KRIŽANKA

	BAKROV KRSEC	IMENOSLOVJE	FR. FILMSKI IGRALEC (MAURICE)	TATJANA REMSKAR	SL. IGRALKA STARC	VRSTA MEHKEGA USNJA	HUDOBUJA	INDUJ	CIRILSKA CRKA	AMERISKI PISATELJ (ISSAC)	AVTOR: BRANKO KOZULIC	DELAVEC V STEKLARNI	M. IME, KAJETAN	NADAV	AM. IGRALKA TURNER	DODATEK K POGODBI	GORSKI VRH	GRŠKI POLITIK (KONSTANTINOS)	OGNjenik NA JAPONSKEM
LEPOTNA CVETICA											TRENJE	AKVARIJSKA RIBICA							
CUDASTVO, POSEBNOST												RUSKI POTOVALNI VOZ HAMMARSKJOELD							
KAMBOSKI POLITIK NOL				VULKAN NA FILIPINIH TUJE Z. IME				BRAZILSKO MESTO LADJA ZA PREV. AVTOV											
POLJEDELEC					NEM. SKLAD. (FRANZ) SUROVINA ZA PIVO			SL. DRAMATIK (IVAN) AM. IGRALEC (CARY)					DUH ZLA PRI PERZUČIH	MOZOLJAVOST PRIPRAVA ZA SEJANJE					JUTROVO
AM. FILMSKI IGRALEC						LADJA ARGONAVTOV TUJA HELENA					SUM, TON FINSKO JEZERO				DIRIGENT HUBAD MOSKO IME				
PETER SKALAR			ANG. SVETLO PIVO OKAC			LEVI PRITOK RONE PRAPREBIV. SPANLJE						ZACETNIK ARIANIZMA AM. IGRALEC TAMIROFF					100 m ² PRITOK RENA V SVICI		
JAP. DRZAVNIK (HIROBUMI)				IZETBEGOVIC RIMSKO MIT. PODZEMLJE						LETALISCE PRI TOKIU PISATELJ NERUDA							JUžnoAM. KUKAVICA DARILO		
SL. GRAFIK IN SLIKAR													AM. POLITIK (WALTER) NEON						
PRVI MIT. LETALEC																			HITROSTNA DRSALKA ENKE
OKLEPNO BOJNO VOZILO										REKA V LITVI, NEMUNAS									ELEKTRIN BRAT V GR. MIT.

RESTITEV:
VODORAVNO:
HORTENZIJAZ
SKALARKA
ANORMALNOSTI
TARANTAS,
TON,
APO,
RIO DE JANEIRO,
KNET,
ABT,
MRAK,
ARNA,
OATES,
ARGO,
GLAS,
SAMO,
PS,
ALE,
ARVE,
ARJ,
AR,
TTO,
ALJA,
NARITA,
ANI,
RIKO DEBENJAK,
MONDALE,
IKAR,
NEKTRAVINA,
KARN,
TANK,
ART,
NEMEN,
OREST.

VREMENSKA SLIKA

Nad srednjo Evropo je območje visokega zračnega pritiska, nad vzhodno Evropo pa se se zadržuje visinsko jedro hladnega zraka. Ob severnih vetrovih se zadržuje nad našimi kraji hladen in razmeroma suh zrak.

DOLŽINA DNEVA

Sonce bo vzšlo ob 6.14 in zšlo ob 19.50. Dan bo dolg 13 ur in 36 minut.

LUNINE MENE

Luna bo vzšla ob 05.25 in zšla ob 18.22. Mlaj bo 18. aprila, ob 00. uri in 49 minut.

PLIMOVANJE

Danes: ob 2.25 najnižje -30 cm, ob 8.12 najvišje 27 cm, ob 14.13 najnižje -41 cm, ob 20.40 najvišje 48 cm.

Jutri: ob 3.00 najnižje -40 cm, ob 8.56 najvišje 33 cm, ob 14.51 najnižje -42 cm, ob 21.10 najvišje 53 cm.

BIOPROGNOZA

Vpliv vremena na splošno počutje in razpoloženje ljudi bo ugoden in spodbuden.

SNEŽNE RAZMERE

	cm
Mariborsko Pohorje	110
Ribniško Pohorje	120
Golte	100
Vogel	160
Krvavec	115
Velika Planina	110
Kanin	190
Rogla	135

Na Zelenici naprave danes ne obratujejo, na Voglu je Zagarjev graben zaprt.

TEMPERATURE IN VISINE SNEGA V GORAH

Visina (m)	Temperatura (°C)
500	10
1000	5
1500	0
2000	-3
2500	-6
2864	-8

Snežna odeja je prekrita s skorjo, ki se ponekod predira pod človeško težo. Tveganje pred snežnimi plazovi se je povečalo le lokalno, kjer je veter nov sneg napihal v kloze. Zato je nevarnost proženja plazov v visokogorju Julijskih Alp lokalno 3. stopnje, sicer pa po gorah večinoma 2. stopnje po petstopenski lestvici. Zaradi hladnega vremena je snežna odeja pomrznjena cel dan.

DANES

JUTRI

SVET / SLIKA PRI SLIKI...ZGODBA PRI ZGODBI...PA ŠE RES JE

Milijarder ob premoženje, ker je zalezoval pestunjo?

WASHINGTON - Brooke Lee, 77-letni milijarder in potomec enega od ustanoviteljev ZDA, bi lahko bil ob premoženje, če mu sodstvo ne bo pomagalo. Pred dvema letoma je svoji mladi ženi obljubil vse delnice v zameno za pomoč pri utišanju skandala, ker je zalezoval 14-letno varuško svojih otrok. Zena Deborah Roche Lee, ki je podtajnica pri obrambnem ministrstvu, je zadevo rešila, moč je namreč dekletu izplačal 175 tisoč dolarjev. Brooke Lee sedaj prosi sodstvo, naj ga reši pohlepne zene.

Mati-babica pri 51. letih

LONDON - Edith Jones iz britanskega Darlingtona je svojo maternico »posodila« 21-letni hčeri, ki zaradi prirojene napake ne more zanositi. V nottinghamski bolnišnici so 51-letni ženski v maternico vsadili hčerino jajce, ki ga je oplodil hčerini moz. Ženska bi morala roditi v decembru, njen otrok pa bo biološko njen vnuk. Zdravniki so se odločili za ta nenaraven poseg, ker bo za otroka skrbela njegova mlada biološka mati, babica pa ji bo le pomagala.

Šefica policije: voditelj leta

KØPENHAGN - Gospo Hanne Bech Hansen, 51-letno šefico danske policije in bivšo direktorico danskih tajnih služb, je gospodarski dnevnik Boersen proglasil za »voditelja leta«. To je prvič, da prestižno priznanje prejme neka ženska. Hansenova je poročena z nekim zdravnikom, ki ji pomaga pri hišnih opravilih.

Kitajsko filmska cenzura

PEKING - Kitajsko ministrstvo za film in televizijo je prepovedalo snemanje filma »Odnosi med moskim in žensko« režiserja Fenga Xiaoganga, ker »žali tradicionalne vrednote in običaje«. Ministrstvo je obenem ugotovilo, da film nekritično obravnava izvenzakonska ljubezenska razmerja in prepovedalo predvajanje drugih starih filmov. Na komunističnem indeksu so se tako znašli »Oce« režiserja Fenga Xiaoganga, »Tako se je kalilo jeklo« (Lu Xuechang), »Riz« (Huang Jianzhong) in televizijski film »Preuranjena smrt ljubezni«. Za vse so cenzorji ugotovili, da so »nasiceni z dekadenco« in da je v njih preveč prizorov golote.

Aretirali očeta, ki je doma sami pustil svoji mali hčerki

REGGIO CALABRIA - Ker je s svojo 11-mesečno sestrico ostala sama doma, je neka preplašena 3-letna Filipinka poklicala »sinji telefon« v Reggio Calabria. Operaterka je obvestila policijo, ki je ugotovila, da je mati obeh otrok sla v službo in mozu poverila skrb za otroka. Ta pa se je ob 12.30 navelical varustva in sel k prijateljem. Sedaj je v zaporu v Reggio Calabria na razpolago sodnikov.

Kronanje device Marije bodo kmalu restavriral

Detajl mozaika »Kronanje device Marije« iz rimske cerkve Santa Maria Maggiore. 1.500 let staro umetnino, ki sta jo načela zob časa in vlaga bodo restavriral in zavarovali s sredstvi sklada Getty Grant Program. (Telefoto AP)

Mozartova genialnost pručena?

LONDON - Glasbena genialnost Wolfganga Amadeusa Mozarta ni bila prirojena, temec rezultat več kot 10.000 ur, ki jih je prebil za klavirjem in ker ga je oče, ki je bil glasbenik, vsestransko spodbujal. To trdi britanski profesor psihologije Michael Howe, ki je s svojo ekipo z exeterske univerze proučil številne ronsnoblade glasbenike in bo sedaj svojo studijo razširil na vse tako imenovane »genialne otroke«. Howe trdi, da je kar tri četrtine profesorjev glasbe prepričanih, da otrok ne bo uspel, če nima prirojene glasbene nadarjenosti. Od boga podarjena glasbena nadarjenost tako prizadene na stotine otrok, ki bi bili uspešnejši v drugih umetnostnih dejavnostih in v sportu. Se huje je za tako imenovane normalne otroke, pri katerih niso odkrili prirojene nadarjenosti, ker jim je s tem onemogočeno, da bi uspeli v kaki umetniški dejavnosti. S proučevanjem glasbenih genialcev so namreč v začetku ugotovili, da so bili vsi neobogljivi in da so pozeli uspehe le po zaslugi neumornega dela in vaj. Profesor Howe je torej prepričan, da je teorija o genialnih zgrešena. Med drugim škodi vsem normalnim otrokom.